БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 231 (17.513). • 7 октябрь 1979 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

ГДР ТАШКИЛ ЭТИЛГАН-ЛИГИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

АБАДИЙ ДЎСТЛИКНИНГ ЁРКИН НАМОЙИШИ

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК ЙЎЛИДАН

БЕРЛИН, 6 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Германия Демократик Республикаси ўз тарихининг ўттиз йили мобайнида социал, иқтисодий, маданий тараққиётда жуда катта муваффақиятларга эришди. ГДР халқи Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида, Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошлик ёрдамига таяниб, комил ишонч билан ривожланган социалистик жамият қурмоқда. ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат Кенгаши, Министрлар Совети ва Миллий фронт Миллий кенгашининг бугунги тантанали мажлиси ГДР ташкил этилган куннинг шонли ўттиз йиллигига бағишланди.

Халқаро ва немис революцион ҳаракатининг ветеранлари, биринчи чинакам демократик, тинчликсевар немис давлатининг негизини барпо этган кишилар, ГДР ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданиятнинг таниқли арбоблари, жамоат, ёшлар ташкилотларининг вакиллари, миллий халқ армиясининг жангчилари республика саройига тўпландилар.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни, ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккерни, Совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларини, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатларини, ГДР Миллий фронтига кирувчи партияларнинг раҳбарларини гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ҳозир бўлганлар тантаналарда қатнашиш учун келган партия-ҳукумат делегацияларининг бошлиқларини: БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живковни, ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадарни, МХРП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, МХР Буюк Халқ хурали Президиумининг Раиси Ю. Цеденбални, ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герекни ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусакни, РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри И. ВерДецни, Германия Коммунистик партиясининг Раиси Г. Миснн узоқ давом этган қарсаклар билан табриклайдилар. Мажлис аҳли самимий кутиб олган ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР ҳукумати Бош министрининг ўринбосари, ВСР миллий мудофаа министри Во Нгуен Зиап, КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КМП Марказий Комитетининг секретари Ким Хван, Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ва Марказий Комитет секретариатининг аъзоси, Куба Республикаси Давлат Кенгашининг аъзоси П. Мирет Прието, ЛХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ЛХДР Бош министрининг ўринбосари Фуми Вонгвичит, ЮСФР Президиумининг аъзоси, ЮКС Марказий Комитетининг аъзоси С. Крайгер, Кампучия Халқ Революцион Кенгаши Раисининг ўринбосари, Кампучия Халқ Республикасининг мудофаа министри Пен Сован, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти Р. Чандра, бошқа мамлакатлар делегацияларининг, сиёсий партияларининг ва миллий-озодлик ҳаракатларининг раҳбарлари ҳам президиумда бор эди.

Совет Иттифоқи Маршали В. И. Чуйков бошчилигидаги Совет уруш ветеранлари делегацияси, совет жамоат ташкилотларининг делегациялари ҳозир бўлишган.

Тантанали мажлисни ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Берлин округ комитетининг биринчи секретари К. Науман очди.

Гулдурос қарсаклар билан кутиб олинган ўртоқ **Леонид Ильич Брежнев** тантанали мажлис қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Германия Демократик Республикасининг давлат гимни янграйди. Ҳозир бўлганлар томонидан самимий кутиб олинган ўртоқ **Эрих Хонеккер** ГДРнинг 30 йиллигига бағишланган нутқ сўзлади.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Хонеккер!

Азиз дўстлар!

Мана шу байрам кунлари бу ерда, сизлар билан бирга бўлиш биз учун ғоят қувончлидир. Биз сизларга содиқ дўстларингиз ва иттифоқчиларингиздан — Ленин партиясининг аъзолари бўлмиш ўн етти миллион совет коммунистидан, бутун совет халқидан Германия Демократик Республикасининг ўттиз йиллиги муносабати билан қардошлик табриклари ва энг эзгу тилаклар келтирдик!

Азиз дўстимиз, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ва ГДР Давлат Кенгашининг Раиси, халқаро ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби ўртоқ Эрих Хонеккернинг Совет Иттифоқи тўғрисида, унинг сиёсати ҳақида айтган эзгу сўзлари учун ташаккур билдираман. Ўз навбатида шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, биз Германия Демократик Республикасининг коммунистларини, ГДР халқини муштарак ишдаги ишончли, муштарак буюк идеалларимизга садоқатли, меҳнатда саботли ва маҳоратли, ҳар қандай синовларда матонатли сафдошлар деб билиб келдик ва шундай деб биламиз.

Ўтган ўттиз йил мобайнида кечирилган ҳар бир йил Совет Иттифоқи ва улуғ социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар сизларнинг республикангиз билан ҳамнафас бўлдилар. Биз ўзаро мададкорликдан, қардошларча бирдамликдан ишонч ва мардлик олиб, биргаликда олға бордик.

Варшава Шартномаси ялпи хавфсизлигимизнинг ва тинчлик йўлида биргаликда курашимизнинг ишончли қуроли бўлиб қолди, яқин орада биз шу шартноманинг 25 йиллигини нишонлаймиз. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши хўжалик соҳасида кенг миқёсда ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилишнинг яхши анжуманига айланди.

Ҳамма соҳалардаги баҳамжиҳат ҳаракатимиз тажрибаси — социалистик бирдамлик енгилмас кучининг яққол намунасидир. Ҳаммамизнинг хоҳиш-иродамиз шуки, у бундан кейин ҳам шундай бўлаверсин.

Кеча ҳамкорлигимизнинг янги муҳим ҳужжати — СССР билан ГДР ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялашнинг 1990 йилгача бўлган муддатга мўлжалланган программаси имзоланди. Қисқа қилиб айтганда унинг моҳияти шундан иборат: иқтисодий ривожланишнинг энг мураккаб проблемаларини муваффақиятли ҳал этиш учун имкони бўлган ва фойдали деб топилган ҳамма соҳаларда бир-биримизнинг ресурсларимизни ва ишлаб чиқариш имкониятларимизни бирга қўшамиз.

Партияларимиз, давлатларимиз ва жамоат ташкилотларимиз, корхоналаримиз ва илмий-тадқиқот марказларимиз учун доимий ижодий алоқалар оддий норма, ҳатто, айтишим мумкинки — ҳаётий зарурат бўлиб қолди. Совет Иттифоқи ва республикангизнинг минглаб меҳнаткашлари бир-бирларини бевосита танийдилар, миллион-миллион кишилар турли ташкилотлар доирасида мустаҳкам алоқа боғлаб турибдилар. Бу — жуда соз, ўртоқлар. Халқлар дўстлиги — қадрлашимиз, ардоқлашимиз ва кўпайтиришимиз лозим бўлган энг катта бойликдир!

Юбилей кунларида босиб ўтилган йўлни эслаш ўринлидир. Германия Демократик Республикаси ташкил топган 1949 йилнинг кузида Европадаги ва бошқа қитъалардаги сиёсий вазият жуда кескин эди. Қитъа узра «совуқ уруш» тўфонлари эсиб турарди. Ўша пайтгача империализмнинг энг асосий ҳарбий қуроли — НАТО блоки тузилган эди. Ғарбдаги айрим сиёсатдонлар «совуқ уруш»ни «қонли уруш»га айлантирамиз, деб пўписа қилар эдилар. «Уруш ёқасида туриб» сиёсат ўтказиш империалистик лагерь ташқи сиёсатининг оз бўлмаса бош принципи деб эълон қилинган эди.

Бироқ 40-йилларнинг иккинчи ярмида кўпгина мамлакатлар осмонида балқиган социализм қуёши тобора ёркин нур сочар эди. ГДРнинг вужудга келиб, қарор топиши, социализм ва тинчлик ишининг янги жуда катта ғалабаси бўлди, ҳақиқатан ҳам тарихий аҳамият касб этди.

Бу ерда, Берлинда инсоният тарихидаги энг кўп қон тўкилган урушнинг сўнгги ҳужжатига имзо чекилган 1945 йил тобора орқада қолиб кетмоқда. Энди Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлин яхши ном чиқарди. Германия Бирлашган социалистик партияси, ГДР ҳукумати ва меҳнаткашлари фашизм ва милитаризмга йўл йўқ,- деб қатъий қилиб айтганликлари, гитлеризмга қарши фронт курашчиларининг ишончини оқлаганликлари учун халқлар уларга миннатдорчилик билдирмай тура олмайдилар.

Давлат ўз гражданларига нима беряпти, қўшниларига ва умуман дунёга нима инъом этяпти, деган оддий саволларга жавоб берилса, ҳар бир давлат сиёсатининг мазмунини тушуниб олиш осон бўлади.

Бошқа социалистик мамлакатларда бўлгани каби Германия Демократик Республикасида ҳам меҳнаткашларнинг фаровонлиги тўғрисида, жамиятнинг ҳар бир аъзоси келажакка ишонч билан қарай олиши ҳақидаги чуқур ғамхўрлик амалда намоён бўлиб турибди. Бу ерда Германия ишчилар ҳаракатининг энг яхши анъаналари сақлаб қолинмоқда ва ривожлантирилмоқда, немис революционерлари, инсонпарварлари, мутафаккирлари порлоқ авлодининг идеаллари рўёбга чиқарилмоқда.

Республика ўз қўшнилари билан дўстона муомала қилмоқда, ҳамкорликка, ҳамжиҳатликка тайёр эканини билдирмоқда. У социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан бирга инсоният яна ҳалокатли уруш гирдобига дучор бўлмаслиги учун ҳамма ишни қилмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммаси чуқур ҳурматга лойиқдир. ГДРнинг дунёдаги обрў-эътибори тобора ўсиб бораётганининг негизи ҳам мана шунда.

ГДРнинг халқаро ҳуқуқ асосида эътироф қилиниши чиндан ҳам Европа хавфсизлигини мустаҳкамлашнинг бурилиш марраси бўлди. Бунга эришиш осон бўлмаганлиги ўзларингизга маълум. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ГДРнинг мана шундай эътироф этилиши учун, 70-йиллардаги маълум шартномаларнинг имзоланиши учун, урушдан кейинги реалликлар ҳисобга олиниши учун, Умумевропа кенгаши ўтказилиши учун неча ўн йиллар давомида курашиб келдилар.

Умумевропа кенгаши Европа халқлари хавфсизлигининг ўзига хос ҳужжати, тинч турмуш, давлатлар ўртасида тинч муносабатлар ҳужжати бўлмиш Якунловчи актни қабул қилди. Бизнинг зўр истагимиз шуки, бу ҳужжат тўла ҳажмда амалга оширилсин.

Гапларга қараганда, Ғарбнинг давлат арбоблари ҳам гўё шундай қилишни хоҳламоқдалар, аммо, афсуски, шерикларимизнинг ишлари кўпинча бошқа йўлдан бормоқда. Биз шундай реал фактларни кўрмай қола олмаймиз: қуролланиш пойгасининг тарафдорлари вазиятни кескинлаштириш, уруш тайёргарликларини кучайтириш учун ҳар қандай, ҳатто, айтиш мумкинки, арзимас, уйдирма баҳоналардан ҳам фойдаланишга уринмоқдалар. Европа ҳақида гапирадиган бўлсак, бу ерда тинчлик иморати остига, унинг худди пойдеворн остига мина жойлаб қўйиш режасини тузмоқдалар.

Ғарбий Европа территориясида Америка ракета-ядро қуролининг янги типларини жойлаштиришнинг хатарли планлари тузилаётганлиги жиддий таҳлика солмоқда. Ғарб пропагандаси ҳозирнинг ўзидаёқ шу ҳақда жар солмоқда. Очиғини айтиб қўя қолайлик: бу режаларнинг амалга оширилиши қитъадаги стратегик вазиятни жуда ўзгартириб юборган бўлур эди. Уларнинг мақсади — кучларнинг Европада вужудга келган мувозанатини бузишдан, НАТО блокининг ҳарбий устунлигини таъминлаб олишга уринишдан иборат.

Ҳарбий устунликка келганда, бу — ҳали бўлиш-бўлмаслиги гумон нарса. Социалистик мамлакатлар НАТОлик милитаристларнинг зўр бериб қилаётган ҳаракатларига бепарво қараб турмаган бўлур эдилар, албатта. Бундай тақдирда биз ўз хавфсизлигимизни мустаҳкамлаш учун зарур қўшимча чораларни кўришга мажбур бўлур эдик. Бизнинг бундан бошқа иложимиз қолмайди. Аммо шу нарса мутлақо равшан: НАТО режаларининг рўёбга чиқарилиши Европадаги вазиятни муқаррар кескинлаштирган ва умуман халқаро муҳитни кўп даражада заҳарлаган бўлур эди.

Сир эмаски, мана шу хатарли режаларни тайёрлашда АҚШ билан бир қаторда Германия Федератив Республикасига ҳам каттагина роль ажратиб қўйилган.

Очиқдан-очиқ айтганда, шу мамлакатнинг сиёсатини белгилайдиган кишилар ҳозир жиддий синов олдида турибдилар. Улар ГФР учун қай бири яхшироқ: Европадаги тинчликни мустаҳкамлашга ва Европа давлатларининг тинч ўзаро манфаатли ҳамкорлигини яхши қўшничилик ҳамда мустаҳкамланиб борувчи ўзаро ишонч руҳида ривожлантиришга кўмаклашиш керакми ёки ўз территориясида Американинг СССРга ва унинг иттифоқчиларига мўлжал олдириб қўйиладиган ракета-ядро қуролини жойлаштириб, Европадаги ва дунёдаги вазиятни янада чигаллаштиришга кўмаклашиш керакми, эканлигини ҳал қилишлари лозим. Равшанки, мана шу иккинчи ҳолатда ГФРнинг ўз аҳволи ҳам анча чатоқлашган бўлур эди. Бу янги қуролни ўз хўжайинлари бир вақт келиб ишга солгудек бўлсалар, бу нарса ГФР учун қандай оқибатлар келтириб чиқаришини тушуниш қийин эмас.

Ўз-ўзидан равшанки, айтилган бу гапларнинг ҳаммаси НАТОга аъзо бўлган ҳамда Американинг ўртача ҳаракат радиусидаги ракета-ядро қуролини жойлаштиришга «мушарраф» этилиши назарда тутилаётган Европадаги бошқа мамлакатларга ҳам тааллуқлидир.

Совет Иттифоқига келганда, шуни такрор ва такрор айтаманки, биз ҳарбий устунликка интилмаймиз. Биз ҳеч қачон бирон-бир давлатга ва давлатлар группасига хавф солиш ниятини кўзлаган эмасмиз ва кўзламаймиз. Бизнинг стратегик доктринамиз нуқул мудофаа мақсадини кўзлайди. Гўё Совет Иттифоқи Европа қитъасидаги ўзининг ҳарбий қудратини мудофаа эҳтиёжларидан ортиқча миқёсларда кўпайтирмоқда, деган даъволар ҳақиқатга асло тўғри келмайди. Бу — кенг жамоатчиликни қасддан алдашдир.

Планетанинг бошқа кўпгина районларида бўлгани каби, биз Европада ҳам тинчликни, мустаҳкам тинчликни хоҳлаймиз. Бу — ташқи сиёсатимизнинг таг заминли асосидир, унинг метин негизидир. Биз бу сиёсатни изчиллик билан муттасил ўтказиб келяпмиз.

Мен СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси сифатида шуни мутлақо равшан қилиб айтаманки: кейинги ўн йил мобайнида Совет Иттифоқининг Европа қисми территориясида ўртача олисликдаги ядро қуролини ташувчи воситалар ёнига **битта ҳам ракета, битта ҳам самолёт** қўшилгани йўқ. Аксинча, ўртача олисликдаги ракеталарни учириш қурилмалари миқдори ҳам, шунингдек мазкур ракеталарнинг ядро зарядлари қуввати ҳам ҳатто **бирмунча камайтирилди**. Ўртача бомбардимончи самолётлар миқдори ҳам қисқартирилди. Бошқа давлатларнинг территорияларида эса Совет Иттифоқи бундай воситаларни **умуман жойлаштирмайди**. Неча йилдирки, биз Марказий Европада жойлаштирилган ўз қўшинларимизнинг сонини ҳам кўпайтираётганимиз йўқ.

Яна шуни айтмоқчиманки, башарти Ғарбий Европада ўртача олисликдаги ядровий воситалар қўшимча равишда жойлаштирилмаган тақдирда **биз Совет Иттифоқининг ғарбий районларида жойлаштирилган ўртача олисликдаги ядровий воситалар миқдорини ҳозирги даражага нисбатан қисқартиришга тайёрмиз.**

Мен шуни ҳам тантанали равишда таъкидлаб ўтмоқчиманки, ядро қуролини ишлаб чиқаришдан ва уни сотиб олишдан воз кечган ҳамда ўз территориясида шундай қурол бўлмаган давлатларга қарши Совет Иттифоқи ҳеч қачон ядро қуролини ишлатмайди.

Биз Европада ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатишга эришиш йўлида кўп йиллардан бери сарфлаб келинаётган куч-ғайратларни боши берк кўчадан чиқаришга, сўзлардан реал ишларга ўтишда намуна кўрсатишга, астойдил иштиёқ билан, ГДР раҳбарлари билан фикрлашиб ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатлар билан маслаҳатлашиб олингандан **кейин Марказий Европадаги совет қўшинлари сонини ўз ташаббусимиз билан қисқартиришга қарор қилдик. Келгуси 12 ой давомида Германия Демократик Республикаси территориясидан 20 минг нафаргача совет ҳарбий хизматчиси, мингта танк, шунингдек, муайян миқдордаги бошқа ҳарбий техника олиб чиқиб кетилади.**

Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари тинчликсеварлиги ҳамда холис ниятининг мана шу янги конкрет ифодасини Европа ва бутун дунё халқлари маъқуллашларига аминмиз. Биз НАТО мамлакатларининг ҳукуматларини социалистик давлатларнинг ташаббусини муносиб равишда баҳолашга ва бизнинг яхши намунамизга эргашишга чақирамиз.

Бизнинг мамлакатимиз Европадаги ишонч меъёрини янада кенгайтириш учун ҳаракат қилмоқда, жумладан, биз Хельсинки Якунловчи актида кўзда тутилганидек, қуруқликдаги қўшинларнинг катта ҳарбий машқлари тўғрисида ҳозиргидан анча барвақт ва ҳозиргидек 25 минг кишилик даражадан бошлаб эмас, балки айтайлик, 20 минг кишилик даражадан бошлаб хабардор қилиш тўғрисида келишиб олишга тайёрмиз. Шунингдек, биз ҳамжиҳатлик асосида 40—50 минг кишидан ортиқ қўшин иштирокидаги ҳарбий машқларни ўтказмасликка ҳам тайёрмиз.

Ўз-ўзидан равшанки, социалистик мамлакатларнинг, Умумевропа кенгашида қатнашган бошқа давлатларнинг территориал сувлари яқинида ўтказиладиган ҳарбий-ҳаво машқлари ва ҳарбий-денгиз манёврлари тўғрисида хабардор қилиш хусусидаги таклифлари ўз кучида қолади.

Биз Ғарбга яна бир нарсани таклиф қилмоқчимиз: келинглар, Хельсинки Акти билан белгиланган районда ҳарбий машқлар тўғрисидагина эмас, шу билан бирга қуруқликдаги 20 минг кишидан ортиқ бўлган қўшиннинг бир жойдан иккинчи жойга кўчирилиши тўғрисида ҳам барвақт хабардор қилиб турайлик.

Давлатлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлашга, Европада уруш чиқиш хавфини камайтиришга қаратилган бошқа таклифлар ҳам кўриб чиқилиши мумкин. Европада ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш тадбирлари кенг комплексини муҳокама қилиш учун биз аввалгидек сиёсий даражадаги Умумевропа конференциясини энг қулай жой деб ҳисоблаймиз. Бу конференцияни тайёрлаш ва чақириш — ғоят актуал, айтиш мумкинки, етилган вазифадир.

СҚЧ-3 хусусидаги муҳим музокаралар ҳам ўтказилиши лозимлиги маълум. Биз бу музокараларни СҚЧ-2 шартномаси кучга кирганидан кейиноқ бошлаш тарафдоримиз. Шу музокаралар доирасида биз қитъалараро қуролларнигина эмас, шу билан бирга бошқа турдаги қурол-яроғларни ҳам чеклаш имкониятини муҳокама қилишга тайёрмиз, аммо бунинг учун шунга алоқадор ҳамма омиллар ҳисобга олиниши ва томонларнинг тепа-тенг хавфсизлиги принципига қаттиқ риоя қилиниши шарт эканлиги ўз-ўзидан равшан.

Шундай қилиб, СССР, ГДР ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатлар равшан истиқболни — Европанинг барча халқларига хавфсизлик ва тинчлик шароитида яшашни реал равишда таъминлаб беришни таклиф қиляптилар. Эндиги иш Ғарб мамлакатларига боғлиқ. Улар халқларнинг хоҳиш иродаси ва ҳаётий манфаатлари билан ҳисоблашишга қанчалик тайёр эканликларини уларнинг берадиган жавоби кўрсатади. Биз реализм, давлат донишмандлиги ва, ниҳоят, соғлом ақл-идрокнинг ўзи устун бўлиб чиқишига умид қиламиз.

Азиз ўртоқлар!

Ҳозирги жўшқин дунёда бизнинг социалистик ҳамдўстликнинг замини бақувват. Бу заминни биз ўзимиз вужудга келтирганмиз, экономикаларимизни муттасил ривожлантириб, социалистик демократияни тараққий эттириб, ўз халқларимизнинг фаровонлигини муттасил ўстиришни таъминлаб, ялпи куч-ғайратлар билан ўз мудофаамизни мустаҳкамлаб мана шунга эришганмиз. Бизларнинг алоқаларимиз чуқур ва хилма-хилдир, биз тобора яхшироқ ҳамкорлик қилишни ўрганяпмиз.

Социалистик интернационализм — бизга тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда кўпдан-кўп ғалабаларга эришиш имконини берган сиёсий ва маънавий кучдир.

Бинобарин, Германия Демократик Республикасининг катта байрами чинакам интернационализм муҳитида ўтаётганлиги ажойиб ишдир.

Яшасин Европада тинчлик ва социализмнинг метин қўрғони — Германия Демократик Республикаси!

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги, марксчи-ленинчи партияларимиз ўртасидаги бузилмас дўстлик доимо мустаҳкамланаверсин!

Яшасин социалистик давлатларнинг шонли ҳамдўстлиги!

Яшасин тинчлик ва коммунизм!

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди).

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси

ўртоқ Эрих ХОНЕККЕРга

Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси

ўртоқ Вилли ШТОФга

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи шонли юбилей — Германия Демократик Республикаси ташкил этилган куннинг 30 йиллиги муносабати билан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетига, ГДР Давлат Кенгаши ва Министрлар Советига, республика халқига қардошлик саломини ва самимий табрикларини йўллайдилар.

Биринчи чинакам демократик ва тинчликсевар немис давлати Германия Демократик Республикасининг ташкил этилганлиги — Европа тақдири учун сўнмас тарихий аҳамиятга молик воқеадир. Бу воқеа гитлерчилар фашизми тор-мор этилиши натижасида Европа халқлари ҳаётида рўй берган туб ўзгаришларнинг ёркин ифодаси бўлди. ГДРнинг бунёдга келиши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси бошлаб берган жаҳон революцион жараёнининг муҳим босқичидир.

ГДР ўзи ташкил этилган дастлабки кунлардаёқ нацизм ва милитаризмга абадий барҳам беришга, немислар диёридан ҳеч қачон уруш хавфи чиқмаслиги учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишга азми қарор берганлигини билдирди. Бутун ўттиз йил мобайнида бўлгани каби бугунги кунда ҳам ГДР ана шу олижаноб мақсадга содиқ бўлиб қолмоқда.

ГДРда социалистик тузумнинг қарор топиши ва ривожланиши мураккаб шароитларда, ишчи-деҳқонлар республикасини у танлаб олган тарихий йўлдан тойдиришга уринган халқаро империализмга қарши қаттиқ кураш билан ўтди. ГДР халқи ўзининг синалган авангарди — Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошларча ёрдами ҳамда мададига таяниб ўзининг мустақиллик ва суверенитетини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолди. Унинг хоҳиш иродаси билан ГДРда социализм мустаҳкам ва абадий қарор топди.

Республика ўзининг юбилейини куч-қуввати барқ урган ҳолда кутиб олмоқда. У дунёдаги иқтисодий жиҳатдан энг ривожланган давлатлар қаторидан жой олди, фан, техника ва маданиятни ривожлантиришда, ижтимоий соҳада илғор марраларга эришди. ГДРнинг буюк ютуқлари — фақат социализм халққа эркинлик, кенг демократик ҳуқуқларни, фаровонликни ва келажакка комил ишончни таъминлашга қодир эканлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

Германия Демократик Республикасининг ўттиз йиллик йўли пролетар ва социалистик интернационализм ғоялари билан ёритилган. ГДР социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатлар билан қалин ҳамкорликда ва баҳамжиҳат ҳаракат қилиб ривожланган социализм жамиятини барпо этмоқда. У Варшава Шартномаси ташкилотини мустаҳкамлашга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида социалистик интеграцияни ривожлантиришга, биргаликдаги социалистик тинчлик стратегиясини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшмоқда. ГДР империализм ва мустамлакачиликка қарши, эксплуатация, миллий ва ирқий зулмнинг барча формаларига қарши, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган изчил кураши туфайли дунёда кенг кўламда таҳсинга сазовор бўлиб, муносиб обрў-эътибор қозонди.

ГДР яшаб келаётган ўттиз йил — бизнинг партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги доимо мустаҳкамланиб келаётган дўстлик ва ҳамкорликнинг ўттиз йиллигидир. Ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини қамраб олган мана шу кўп қиррали жараёнда иккала давлатнинг миллионлаб гражданлари, областлари, округлари, шаҳарлари, жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг коллективлари иштирок этмоқдалар. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрда тузилган шартнома ҳар томонлама алоқаларимизни янада кўпайтириш ва мустаҳкамлашга бизнинг қардошларча бирлигимизни маҳкамлашга муваффақиятли хизмат қилмоқда.

Совет коммунистлари, барча совет кишилари бизнинг содиқ дўстимиз ва иттифоқчимиз — Германия Демократик Республикасининг халқи билан бирдамлик алоқаларини бундан буён ҳам ҳар томонлама мустаҳкамлайверадилар, унинг ўз социалистик ватанини мустаҳкамлаш ва янада ривожлантириш ишидаги куч-ғайратларини муттасил қўллаб-қувватлайверадилар.

Азиз ўртоқлар, сизларга, республиканинг барча гражданларига ГБСП IX съезди қарорларини бажаришда, тинчлик ва социализм иши учун курашда янги-янги муваффақиятлар тилаймиз.

СССР ва ГДР халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик яшасин ва гуллаб-яшнайверсин!

Л. БРЕЖНЕВ. А. КОСИГИН.

ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИГА САДОҚАТ

Тошкент чинни заводидан область комсомол комитетининг аъзоси Зулайҳо Бобожонова бригадаси Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар шанбалиги бошланганидан кейин орадан тўрт соат ўтиши биланоқ кунлик нормани бир ярим баравар ошириб бажарди. Меҳнат байрами арафасида З. Бобожонова коллективи корхона ёшларини шанбаликни зарбдор иш билан нишонлашга, смена топшириғини камида 160 процент адо этишга даъват қилган эди. Илғор бригаданинг ташаббусини заводдаги 12 комсомол-ёшлар коллективининг ҳаммаси қўллаб-қувватлади.

Республикадаги ўн минглаб ёшлар коллективлари шанбаликни зарбдор меҳнат билан нишонладилар. Улар шаҳар ва посёлкаларни ободонлаштиришда, ишга тушириладиган катта-катта қурилишларда, станоклар ёнида ишладилар ва қишлоқ хўжалик машиналарини бошқардилар.

Қорақалпоғистон АССРнинг ёш колхозчилари, ишчилари, хизматчилари шу куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар ва ишларни аъло сифатли қилиб бажардилар. Улар пахтазорларда, республиканинг зарбдор комсомол қурилишлари — Нукус оҳак заводида, «Равшан» совхозидаги клубни барпо этишда меҳнат қилдилар, Қирққиз ва Тахтакўпир массивларидаги қўриқ ерларни ўзлаштирдилар. Қорақалпоғистон ёшлари шанбаликда 115 минг сўмлик иш ҳажмини бажаришга қарор бердилар. Меҳнаткаш ёшлар ваъдаларини шараф билан адо этдилар.

РКСМ III съездида В. И. Ленин нутқ сўзлаган куннинг 59 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар шанбалигини ўтказувчи республика штабида минглаб ана шундай хабарлар олинди. Ўзбекистонда ўтказилган меҳнат ва ёшлик байрамида жами уч миллиондан кўпроқ йигит ва қиз иштирок этди.

(ЎзТАГ мухбири).

ПАХТА-ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Қашқадарё	2,08	44,11	1,43	19,47
Бухоро	1,94	41,59	1,57	8,08
Сурхондарё	2,10	41,26	1,76	21,62
ҚҚАССР	3,91	30,40	3,04	13,63
Фарғона	1,47	29,70	0,65	3,08
Наманган	1,94	21,52	2,18	10,55
Андижон	1,60	21,45	0,91	4,33
Тошкент	2,71	19,74	2,54	9,47
Сирдарё	3,13	19,03	3,09	12,90
Хоразм	2,16	18,92	1,44	5,15
Жиззах	1,94	10,00	1,97	7,85
Самарқанд	0,78	6,48	0,16	0,57
Республика бўйича:	2,03	25,76	1,67	9,46
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	1,83	34,26	1,79	14,87
Бухоро	1,12	21,51	—	—
Қашқадарё	1,21	15,63	0,96	6,17
Наманган	1,83	11,61	—	—
Республика бўйича:	1,59	27,26	1,37	10,82

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК ЙЎЛИДАН

(Боши биринчи бетда).

Немислар диёрида ишчилар ва деҳқонларнинг биринчи социалистик давлати ташкил этилганлиги урушдан кейинги ривожланиш даврида амалга оширилган жуда катта революцион ўзгартишлар жумласига киради.

ГДРнинг 30 йиллиги — тинчлик ва социализм учун олиб борилган курашнинг 30 йиллиги, марксизм-ленинизм ғоялари музаффар юришининг яққол далилидир. Карл Маркс ва Фридрих Энгельс ватанида республикамиз мавжудлигининг, социалистик давлатлар буюк ҳамдўстлиги билан мустаҳкам алоқаси фактининг ўзиёқ биз халқларнинг тобора кўпчилиги социалистик ривожланиш йўлини танлаб олаётган даврда яшаётганлигимизни равшан намойиш қилади. Ўтган ўн йилликлар мобайнида халқимиз ишчилар синфи ва унинг партияси — Германия Бирлашган социалистик партиясининг раҳбарлигида ҳаётнинг барча соҳаларида чуқур революцион ўзгартишлар йўлини босиб ўтди. Германия монополистик капиталининг кўрсатмасига биноан гитлерчилар шайкаси шармандаларча бошлаб юборган иккинчи жаҳон уруши харобаларида ўтмиш сабоғидан хулосалар чиқариб олган, узил-кесил ва абадий эркин халқлар оиласига кирган, социализм дунёсига мансуб бўлган давлат қад кўтарди.

Биз ҳақли равишда шуни айта оламизки, немис халқи тарихида биринчи марта барча меҳнаткашлар учун чин ватан бўлмиш давлат — Германия Демократик Республикаси вужудга келди.

Э. Хонеккер сўзида давом этиб, бундай деди: Германия Демократик Республикасининг кўпгина чет эллик дўстлари, курашдаги содиқ иттифоқчилари ва ўртоқлари ГДРнинг 30 йиллиги муносабати билан бизнинг орамизда эканлигидан ғоят хурсандмиз. Азиз Леонид Ильич Брежнев, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидан ва бутун дунёдан келган азиз меҳмонлар, сизларга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этишимга ижозат бергайсизлар. Ўттиз йил мобайнида ГДР билан, жумладан, унинг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш ишида бирдамлик билдирилганлиги учун ана шу миннатдорчиликни изҳор этамиз. Биз экономика, фан ва маданиятдан тортиб мудофаа ва ташқи сиёсатгача бўлган ғоят турли соҳаларда қилинаётган самарали ҳамкорлик учун миннатдорчилик билдирамиз.

ГДРнинг ўттиз йиллиги давлатимизнинг ташкил этилиши халқимиз билан Европа тарихидаги бурилиш нуқтаси бўлганлиги фактини яққол тасдиқлайди. Шу билан немислар диёрида ҳам социализм зафарли юриш қила олиши мумкинлиги ишонарли тарзда намойиш этилди, бир вақтлар империализм ўз қалъалари ва агрессия марказлари қаторига қўшган территорияда яна бир сезиларли мағлубиятга учратилди. Эндиликда капиталист эксплуататорлар эмас, балки ишчи ва деҳқонлар бошқараётган немис давлати биринчи марта вужудга келди.

Германия Демократик Республикаси стабил, бақувват пойдеворда ташкил этилди ва у муттасил ривожланиб бормоқда. Совет Иттифоқи иккинчи жаҳон уруши давомида гитлерчиларга қарши коалициянинг ҳал қилувчи фронтида фашизм устидан қозонган ғалабаси, ўзининг сўнмас халоскорлик жасорати билан бизнинг халқимиз учун ҳам бахтиёр келажак йўлини очиб берди. Мана шу йўлда жонларини фидо қилган Советлар мамлакатининг 20 миллион ўғил ва қизи тўғрисидаги хотирани биз ҳамиша муқаддас билиб асраймиз.

Э. Хонеккер айтдики, фашизмдан озод бўлгандан кейин ГКП билан ГСДПни революцион негизда Германия Бирлашган социалистик партиясига бирлаштиришга ва шу йўл билан ишчилар синфидаги ажралишга барҳам беришга муваффақ бўлинди. Давримиз талабларига мос келадиган социалистик жамият барпо этилди.

Бизнинг давлатимиз ўзида янги, социалистик Германияни мужассамлаштиради. Бу — улуғ революцион анъаналар Германиясидир. Биз Карл Маркс ва Фридрих Энгельс, Август Бебель ва Вильгельм Либкнехт, Карл Либкнехт ва Роза Люксембург, Клара Цеткин ва Франц Меринг, Эрнст Тельман ва Рудольф Брайтшайд интилган ва курашган нарсаларни амалга оширмоқдамиз. Биз Вильгельм Пик ва Отто Гротеволь, Вальтер Ульбрихт ва Макс Фехнер 1945 йилда биргаликда бошлаган ишларни давом эттирмоқдамиз.

Биз тўла асос билан шуни қайд эта оламиз: халқ шу қадар эркин нафас олиши, ўзи учун ижтимоий бойлик манбаларини очиши, бизнинг ишчи ва деҳқонлар давлатида бўлгани каби барча моддий ва маънавий бойликлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиши ва бу бойликларни кўпайтира олиши мумкин бўлган давлат немислар тарихида илгари ҳеч қачон бўлган эмас. Германия Демократик Республикасида инсон ҳуқуқлари, даставвал меҳнат қилиш, билим олиш, дам олиш, соғлиқни сақлаш, социал таъминот ҳуқуқлари конституциягагина ёзиб қўйилган бўлмай, шу билан бирга реал воқеалик бўлиб қолди.

Мамлакатимиз кишилари ўттиз йил мобайнида умумий куч-ғайратлар билан эришилган ютуқларга, уларнинг ҳаёти яхши томонга тубдан ўзгарганлигига асосли равишда фахрланиб қарамоқдалар. Ана шу йилларда империализм, жумладан, ГФР тарих ғилдирагини орқага буриб юборишга, немислар диёрида социализмни йўқ қилиб ташлашга, ГДРни Европа харитасидан супуриб ташлашга тез-тез уриниб турди. Империализм ишчи ва деҳқонлар давлатимизга дўқ-пўписа қилмоқ, уни путурдан кетказмоқ ва обрўсини тўкмоқ учун ҳеч қандай воситалардан тап тортмади. Социалистик Германия Демократик Республикаси ана шу шафқатсиз синфий курашда ғолиб чиқди, империализмнинг ҳамма ҳужумлари шармандаларча барбод бўлди.

Биз СССР ва бошқа қардош мамлакатлар билан бузилмас иттифоққа таяниб ўн йилликлар ўтган сари оғишмай олға боравердик. ГДР халқаро майдонда сиёсий жиҳатдан стабил, иқтисодий жиҳатдан соғлом, тахсинга ва иззат-ҳурматга сазовор бўлган давлатдир.

Биз, деди Э. Хонеккер, Германия Бирлашган социалистик партиясининг IX съезди ўртага қўйган бош вазифани, меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтириш программасини муваффақиятли равишда амалга оширишни давом эттирмоқдамиз. Биз социалистик Германия Демократик Республикамизни мустаҳкамламоқдамиз ва тинчлик ишига амалий ҳисса қўшмоқдамиз.

Германия Демократик Республикаси ташкил этилган пайтда мамлакатимиздаги чуқур революцион ўзгартишлар унинг социалистик йўлдан ривожланишини бошлаб берди. Ишлаб чиқариш воситалари халқ мулкига айлантирилди, бу қарор тоғди ва ўзини оқлади. Ер ислоҳоти юнкерлар ҳукмронлигига чек қўйди ва деҳқонларнинг азалий орзу-умидларини рўёбга чиқарди. Бугунги кунда ГДР дунёдаги энг тараққий этган ўнта индустриал давлат қаторида турибди. Қудратли моддий-техника базаси вужудга келтирилди, унинг структураси саноат ишлаб чиқаришининг анъанавий турлари билан, шунингдек, илгари бўлмаган тармоқлар билан белгиланди.

Сўнгра Э. Хонеккер ГДРнинг халқ хўжалиги турли соҳаларида, фан, маданият, маориф соҳасида 30 йил мобайнида эришган муваффақиятларни таърифлаб берди.

Социалистик немис давлатининг ички яшаш қобилиятига доир масалалар, деб давом қилди у, унинг халқаро обрў-эътиборига ҳам худди шундай даражада тааллуқлидир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ёш республикамизни ўзларининг ҳамдўстлигига қардошларча қабул қилдилар ва унга дипломатик қамалга қарши курашда ҳам доимо ёрдам бердилар. Германия Демократик Республикасининг бутун дунёдаги ҳар хил сиёсий лагерларга мансуб бўлган кўпгина дўстлари биз билан бирдам эканликларини изҳор қилиб келдилар, чунки улар ўша пайтдаёқ давлатимизни Европада тинчликни барқарор қилишнинг омили, деб билган эдилар. Бугунги ГДР — социалистик халқлар оиласининг таркибий қисми бўлиб, халқаро сиёсатда ва жаҳон иқтисодий муносабатларида актив иштирок этмоқда. У БМТнинг ва ундаги бошқа ихтисослаштирилган ташкилотларнинг аъзоси бўлди. 128 давлат у билан дипломатия муносабатларини ўрнатган. 1949 йили миллий даромад 22,4 миллиард маркани ташкил этди, 1978 йилда бу даромад 161 миллиард маркадан ошиб кетди. 1949 йилда бир иш кунида 100 миллион маркалик саноат товар маҳсулоти ишлаб чиқарилган бўлса, ўтган йили бир миллиард маркали маҳсулот ишлаб чиқарилди. 1949 йилдан 1978 йилгача капитал маблағ ошиб, йилига 2,8 миллиард маркадан 50,8 миллиард маркага, қурилиш ҳажми 3,3 миллиард маркадан 28,8 миллиард маркага етди. ГДР ташкил этилган биринчи йили гектар бошига 18 центнердан дон ўриб-йиғиб олинган эди, бу йил эса 35 центнердан кўпроқ дон йиғиштириб олинди. 1952 йилда савдо флотимизда биргина кема бор эди, холос. 1978 йилда эса 196 кема ГДР байроғи остида сузиб юрди. 1949 йилда 29.800 квартира қурилган бўлса, 1970 йилда 76.100 квартира қурилди ёки реконструкция қилинди. Ўтган йили бу рақам кўпайиб, 167.800 квартирага етди.

ГДРда эришилган энг катта муваффақиятлардан бири эркаклар билан хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилиги таъминланганлигидир. Социализмда ёшларга алоҳида эътибор берилмоқда. Социалистик революциянинг ўттиз йили ичида партия билан Эркин немис ёшлари ўртасидаги, ёшлар билан социализм ўртасидаги иттифоқ ажралмасдир. Ишчилар синфи ва Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида фашистларга қарши демократик ўзгартишлардан бошланган йўлдан муваффақиятли ҳаракат қилинмоқда. Ривожланган социалистик жамиятни барпо этишда бу йўлнинг кўп қисмини босиб ўтдик. Шу билан бирга ишчилар синфи ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ўз таъсирини кучайтирди ва айни маҳалда деҳқонлар, зиёлилар ва бошқа меҳнаткашлар билан иттифоқни мустаҳкамлади.

Халқимизнинг маънавий қиёфаси тамомила ўзгарди. Янги инсон социалистик революциянинг энг муҳим натижасидир. Бугунги кунда социалистик ватанпарварлик ва пролетар интернационализми, халқлар ўртасида дўстлик руҳи ва империализмга қарши бирдамлик руҳи мамлакатимизда кенг ёйилиб мустаҳкамланган экан — буларнинг ҳаммаси бебаҳо ютуқларимиздир. Халқимизнинг маънавий ва сиёсий бирлиги — республикамиз стабиллиги ва ажойиб келажагининг ажралмас негизидир.

Германия Демократик Республикасининг 30 йиллиги айни маҳалда Совет Иттифоқи билан дўстлигимизнинг ҳам 30 йиллигидирки, бу дўстлик доимо мустаҳкамланиб борди, деди нотиқ. Ленин мамлакати аввал бошдан бизни ҳимоя қилди ва бизга ёрдам берди. Биз КПСС ва СССР Улуғ Октябрнинг ғалабасидан сўнг музаффар социалистик революция ва социалистик қурилиш борасида орттирган тажрибалар улкан хазинасидан фойдалана олдик. Гимнастерка кийган совет коммунистлари синфдош қардошларига маслаҳат ва ишлари билан ёрдам бердилар. Мамлакатимиздаги беҳад кўп кишилар учун шу дўстона жипслик энг ажойиб унутилмас хотиралар билан чамбарчас боғланган.

ГДРда социалистик революция қанчалик ривожланиб борган бўлмасин, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик ҳам шунчалик мустаҳкамланиб борди, албатта. Бу муштараклик эришган барча муваффақиятларимизнинг таркибий қисмидир. 1949 йилда мамлакатларимиз ўртасида бир миллиард маркадан сал кўпроқ миқдорда мол айирбошланган бўлса, 1978 йилга келиб мол айирбошлаш 35 миллиард маркагача кўпайди. Савдо-сотиқ шунчалик тез ривож топганлиги тўғрисида гапирар эканмиз, мамлакатларимизнинг комбинатлари, корхоналари, университетлари, илмий-тадқиқот марказлари ва мактаблари ўртасидаги қалин алоқалар тўғрисида ҳам ўйлаймиз. Мамлакатларимизнинг ишчилари биргалашиб пўлат қуяётганликларини, ГДР ёшларининг вакиллари Ленин мамлакатида таълим олиб, мактаб ўқувчиларимиз бу мамлакатдан немис тилида ёзилган хатлар олиб, уларга рус тилида жавоб қайтараётганликларини энди ҳеч ким ғалати бир нарса деб билмайди. Шундай бўлиши ҳам керак, социалистик ҳамдўстлик самараси шундай. Шундай қилиб, социализм қуриш йўлидаги ишларда халқларимизнинг бир-бирларига яқинлашиш жараёни амалга оширилмоқдаки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Германия Бирлашган социалистик партияси бунга доимо оғишмай интилиб келдилар ва ҳамма куч-қувватлари билан бунга ёрдам бермоқдалар.

Социалистик немис давлатимизнинг катта юбилейи муносабати билан 1990 йилгача ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш программаси имзоланди. Биз учун ушбу воқеанинг катта аҳамияти бор. Келажак учун тузган ҳамма режаларимиз Совет Иттифоқи билан дўстликка асосланади. Янги программа дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йилнинг 7 октябрида тузилган шартноманинг моҳиятига аниқ мувофиқ равишда қардошларча муносабатларимиз тағин ҳам самарали кенгайиб боришини кўзда тутади. Олдимизда катта-катта вазифалар турибди. Шуларнинг ичида илмий-техника революциясининг ўзигина биздан нималар талаб қилаётганлигини ва у қандай имкониятлар очиб беришини олайлик, келинг, мамлакатларимиз энергетика базасини ривожлантиришнинг содда бўлмаган талаблари тўғрисида ўйлаб кўрайлик. Бундай узоқ муддатли планларни Совет Иттифоқи билангина амалга ошира оламиз, қўлни-қўлга берган ҳолдагина уни муваффақиятли уддалай оламиз.

Кучларни бирлаштириш аксарият шу кучлар кўпайганлигини билдиради, деб давом қилди Э. Хонеккер. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларининг социалистик иқтисодий интеграцияси ҳам шуни тасдиқлайди. Аввал бўлиб келгани сингари, ҳозирда ҳам Германия Демократик Республикаси қардош мамлакатларнинг ҳамкорлигида актив шерик сифатида қатнашаверади. Ўз мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қуриб бориш ва империализм билан иқтисодий мусобақа қилишнинг ҳал қилувчи гарови мана шунда, деб биламиз.

ГДР тарихининг ҳар бир йили тинчликни таъминлашдек буюк мақсадга эришиш ва немис диёридан ортиқ ҳеч қачон янги уруш хавфи чиқмаслигига актив ёрдам бериш учун изчил кураш йили ҳам бўлди. Варшава Шартномасида қатнашувчи иттифоқчиларимиз билан биргалашиб Европа кескинлик ва урушлар қитъасидан мустаҳкам тинчлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик районига айланмоғи учун анча-мунча куч сарфлаяпмиз.

Э. Хонеккер ГДР Миллий халқ армияси ва бошқа қуролли кучлари, тартибни сақлаш ва хавфсизлик органлари 30 йил ичида ўз бурчларини шараф билан бажарганликларини айтди. Улар Совет Иттифоқининг шонли Қуролли Кучлари ва Варшава Шартномасида қатнашувчи социалистик ҳарбий коалициянинг бошқа қардош армиялари билан бирга тинчлик посбонлигида доимо жанговар тайёр бўлиб турибдилар. Халқимиз ва бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатлари шуни тақозо этади.

Агрессив империалистик доиралар НАТО қурол-яроғларини ҳозирга қадар мисли кўрилмаган даражага етказиб, социализмга қарши, халқларнинг миллий ва социал озодлигига қарши қаратилган ниятларига нисбатан ҳеч бир шак-шубҳа қолдирмаётганликлари сабабидан ҳам бунинг аҳамияти муҳим. Шу билан бирга улар Европани, Европанинг ўзинигина эмас, бошқа жойларни ҳам ядро уруши даҳшатларига тортиш имкониятларини рад этмаяптилар.

ГДР ташқи сиёсатда партиянинг IX съезди тасдиқлаган асосий йўлга мувофиқ қардош мамлакатлар билан биргаликда социалистик ва коммунистик қурилиш учун энг қулай ташқи шароитларни таъминлаш учун ҳамма куч-қувватларини сарфламоқда. Биринчи навбатда кескинлик юмшатилишини мустаҳкамлаш учун янада кўпроқ ғайрат кўрсатмоқ, қуролсизланиш борасида реал чоралар кўрилишига ёрдам бермоқ ва жаҳон урушининг ҳар қандай хавф-хатарига мана шулар асосида барҳам бермоқ зарур.

Шунинг учун ҳам биз Германия Федератив Республикасининг иккала герман давлати ўртасидаги муносабатларни янада нормаллаштиришга, қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланишга хизмат қилувчи ҳамма қадамларини диққат билан қайд этиб боряпмиз. Ҳозирги замон ва келажакнинг кўпгина масалалари ана шу бундан буёнги нормаллаштиришларга боғлиқ. Яқинда федерал канцлер Шмидт башарти бизнинг тинчликка бўлган хоҳиш-иродамиз амалий бўладиган бўлса, воқеликка тайёр туриш зарур деб эслатди. Германия Демократик Республикасининг бунга тайёрлиги нақд бўлганлигидан биз бир қанча масалаларни аниқлаб олиш мумкин деб ҳисоблаймизки, бу масалалар тинчлик ва қуролсизланишни таъминлаш ишига тағин ҳам тараққиёт келтиради. ГДР гражданларига, шунингдек Федератив Республика гражданларига НАТО блокининг Ғарбий Европа давлатларида ўртача таъсир радиусидаги ракеталарни жойлаштириш эмас, балки иккала герман давлатининг қуролсизланиш масалалари юзасидан ҳамда тинч-тотув яшаш сиёсати руҳида ҳамкорлиги керак.

КПСС ва СССР бутун дунёда тинчлик ишини ҳимоя қилиш учун Ленин васиятлари руҳида сарфлаб келаётган ҳормас-толмас конструктив куч-ғайратларига яна бир карра қойил қолмасдан ўтолмайман. ГДР меҳнаткашлари дўстимиз ва ўртоғимиз Леонид Ильич Брежневнинг бутун инсоният учун ҳал қилувчи тинчлик ишига шахсан қўшаётган катта ҳиссасини ҳамма нарсадан ҳам зиёда қадрламоқдалар. Азиз ўртоқ Брежнев, Сиз Венада АҚШ Президенти Картер билан учрашганингиз натижасида тинчлик ишига бебаҳо хизмат кўрсатдингиз. СҚЧ-2 шартномаси шундай шартномаки, уни амалга ошириш энг хавфли қурол турларига нисбатан қуролланиш пойгасини самарали камайтиришни мақсад қилиб қўяди. Бу қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш йўлидаги муҳим қадамдир.

Айни СҚЧ-2 империализмнинг Шарқдан келадиган мавҳум хавф тўғрисидаги шармандали ривоят тўғрисидаги эски вайсақиликлари тамомила асоссизлигининг рад этиб бўлмайдиган кўпдан кўп исботлари қаторига кирадики, НАТО блоки ўз қурол-яроғлари кўпайтирилаётганлигини ўша ривоят билан оқлашга ва ўз мамлакатлари жамоатчилигининг кенг доираларини алдашга уринмоқда. Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатлар қуролсизланишга йўл очиш ва урушни кишилар ҳаётидан йўқотиш учун кескинликни юмшатиш жараёнини давом қилдиришга доимо куч-ғайрат сарфламоқдалар. Биз дўстимиз ва ўртоғимиз А. А. Громико Совет ҳукуматининг топшириғига биноан БМТ Бош ассамблеясининг Нью-Йоркдаги сессиясида қилган янги таклифларини қўллаб-қувватлаймиз.

Бутун Ер куррасининг халқлари тинчликка муҳтождирлар. ГДР икки ижтимоий система — социализм билан империализм чегарасида, икки хил иттифоқ — Варшава Шартномаси билан НАТО блоки чегарасидаги ўзининг алоҳида масъулиятли миссиясини англаб, уни ҳамиша бажариб келди. Биз бундан буён ҳам шундай иш кўраверамиз.

Энди Германия Демократик Республикаси ҳаётининг тўртинчи ўн йиллигига қадам қўймоқдамиз. Янги-янги вазифаларни ҳал этиш учун ўзимизга тўла ишонган ҳолда, зўр умидворлик билан киришмоқдамиз. Германия Бирлашган социалистик партияси IX съездининг қарорлари, партиямизнинг программаси йўлимизни равшан белгилаб бермоқда. Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қуришни давом эттиряпмиз ва коммунизмга аста-секин ўтиш учун шу тариқа асосий заминларни яратяпмиз. Биз, деди пировардида Э. Хонеккер, Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатлар билан яқин бирликда, дунёдаги барча тараққийпарвар кучлар билан бирликда синалган йўлимизда изчиллик билан ҳаракатимизни давом эттиряпмиз. Кишиларнинг фаровонлиги ва халқнинг бахт-саодатига хизмат қилувчи бу йўл ҳамма куч-ғайратларимизни белгилаб беради. У тинчлик ва социализм ишига хизмат қилади.

Ўртоқ Э. Хонеккернинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва узоқ давом этган қарсаклар билан неча бор бўлиниб турди.

* * *

Тантанали мажлис қардош марксчи-ленинчи партиялар бирлигининг, СССР ва ГДР халқлари бузилмас дўстлигининг, социалистик мамлакатлар интернационал қардошлигининг таъсирчан намойишига айланди. Залда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Германия Бирлашган социалистик партияси шарафига табрик сўзлари янграйди, тантанали мажлис қатнашчилари «Дружба!», «Дружба», — «Фройндшафт!», «Фройндшафт!», «КПСС — ГБСП!», «КПСС — ГБСП!» сўзларини қайта-қайта такрорлайдилар.

Эркин, тантанали байрам «Интернационал»ни ижро этиш билан тугайди.

* * *

Шу куни ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан «Космик биродарлар» деб аталган картинани ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат Кенгаши ва Министрлар Советига совға қилди. Рассом Ю. Королевнинг бу асарида икки қардош мамлакат намояндаларининг космик фазода биргаликда қилган парвози чоғида кўрсатган жасорати акс эттирилган.

ЧУҚУР МИННАТДОРЧИЛИК

БЕРЛИН, 6 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 30 йиллиги муносабати билан бугун Берлиннинг Фридрихсфельд районида немис революцион ҳаракатининг атоқли арбоблари ёдгорлиги пойига Совет партия-ҳукумат делегациясидан, ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети номидан, ГДРнинг 30 йиллиги байрамида қатнашиш учун келган бошқа делегациялар номидан гулчамбарлар қўйилди.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер, Э. Герек, Г. Гусак, Т. Живков, Я. Кадар, Ю. Цеденбал, Г. Мис ўртоқлар, бошқа чет эл делегацияларининг бошлиқлари бор эди.

Совет раҳбарлари, ГДР ва бошқа мамлакатларнинг раҳбарлари немис халқи оташин фарзандларининг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Европа халқларини фашизмдан омон сақлаб қолган совет жангчиларининг жасорати ўлмасдир. Совет қаҳрамонлари шарафига Берлиндаги Трептов-паркда мемориал комплекс бунёд этилган. Л. И. Брежнев, делегация аъзолари А. А. Громико, К. У. Черненко, Н. А. Тихонов, К. В. Русаков, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов, Совет Иттифоқидан келган бошқа ўртоқлар бугун Трептов-паркни зиёрат қилдилар.

Э. Хонеккер, Э. Герек, Г. Гусак, Т. Живков, Я. Кадар, Ю. Цеденбал, Г. Мис ўртоқлар, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, ГДР Давлат Кенгашининг ва ҳукуматининг аъзолари бу ерга келдилар.

Совет Иттифоқи Маршали В. И. Чуйков бошчилигидаги совет уруш ветеранлари делегацияси ҳозир бўлди.

Мотам садолари янграйди. Халоскор совет жангчиси монументи супасига гулчамбар қўйилади, гулчамбарнинг қирмизи лентасига: «Нацизмга қарши ҳаёт-мамот жангида ўз жонини фидо қилган совет жангчиларига, СССР партия-ҳукумат делегациясидан», — деган сўзлар ёзиб қўйилган.

Унинг ёнида ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети номидан қўйилган гулчамбар, чет эл делегациялари номидан қўйилган гулчамбарлар турибди.

Совет қаҳрамонлари хотирасининг чуқур ҳурмати белгиси сифатида бир дақиқа сукут сақланади.

Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер ўртоқлар шу куни Унтер ден Линден кўчасида фашизм ва милитаризм қурбонларига ўрнатилган ёдгорлик ёнига гулчамбарлар қўйишди. Чет эл делегацияларининг бошлиқлари ҳам гулчамбар қўйдилар.

СССР, ГДР, бошқа мамлакатларнинг партия ва давлат раҳбарлари халқлар озодлиги ва бахт-саодати учун курашда ҳалок бўлган кишиларнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Фридрихсфельдда, Трептов-паркда ва Унтер ден Линденда гулчамбарлар қўйиш вақтида фахрий қоровуллар саф тортиб турди. Трептов-паркда СССР ва ГДР давлат гимнлари ва партия гимни — «Интернационал», Фридрихсфельдда ва Унтер ден Линденда ГДР гимни ва «Интернационал» ижро этилди.

ПАХТАМИЗ 1.500.000 ТОННАДАН ОШДИ

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ТЕРИМ СУРЪАТИНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК!

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК!

5 ОКТЯБРДА РЕСПУБЛИКА ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИГА 129594 ТОННА ПАХТА ЕТКАЗИБ БЕРИЛДИ. ШУНДАН 6230 ТОННАСИ ИПАК ПАХТА БЎЛИБ, ЙИЛЛИК ПЛАННИНГ 2,35 ПРОЦЕНТИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.

Қорақалпоғистон АССР хўжаликлари кунига қарийб 4 процентдан пахта тайёрлаб, суръатда ҳамон пешқадамлик қилишяпти. Сирдарё области хўжаликлари эса улардан сал камроқ пахта тайёрлашди. Хоразм, Сурхондарё ва Қашқадарё областларининг хўжаликлари бир кунда йиллик планга нисбатан 2 процентдан кўпроқ пахта тайёрлашди.

Бироқ, Фарғона ва Андижон областларида йиғим-терим ишлари ҳамон суст олиб борилияпти. Бу областларнинг хўжаликлари негадир 2 процентлик маррага чиқишолмаяпти.

Республикамизда машина терими плани ҳозирча 9,46 процент адо этилди. Бу кўпгина хўжаликларда мавжуд техниканинг барчаси далаларга чиқарилмаганлигини кўрсатиб турибди. Албатта, бу ишда шошма-шошарлик бўлмаслиги керак. Лекин сусткашлик қилиш ҳам мумкин эмас. Машиналарга кенг иш кўлами яратиб берилган жойларда барча агрегатларни теримга сафарбар этмоқ зарур.

Пахтакор ўртоқлар! Далаларда меҳнат ғайратини оширайлик! Ҳосилнинг ҳаммасини ҳаво очиқ-ойдин кунларда йиғиштириб олайлик!

40 БРИГАДА МАРРАДА

Ўтган куни Ильич районидаги Гагарин номли совхоз пахтакорлари шарафига меҳнат шуҳрати байроғи кўтарилди. Бу хўжалик бир кунда 8 процент миқдорида пахта тайёрлади.

Ильич райони ўтган куни 4,41 процент ёки 2,5 минг тонна пахта тайёрлади. Далаларда 600 агрегат ишлаб турибди.

Ҳозирги кунга қадар Сирдарё областида 40 бригада йиллик планини бажариб, мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

ДЕПУТАТ ИБРАТИ

Наманган районидаги «Қизил байроқ» колхозининг механик-ҳайдовчиси, область Советининг депутати Маъмура Шокирова бир кунда бункердан 18 тонна пахта бўшатиб, барчага ибрат кўрсатди. У бошчилик қилаётган бригадада машина пайкални бир айланганида йиллик план бажарилиб, гектаридан 26 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Бригада аъзолари илгари қабул қилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга сўз беришди.

СУРЪАТ ЖАДАЛЛАШЯПТИ

Қорақалпоғистон АССР пахтакорлари СССР Конституцияси кунини муносиб кутиб олдилар. Кўпгина районларда байрам шарафига ҳар куни 4—5 процентдан пахта тайёрланяпти. Қораўзак райони эса бу маррадан ҳам ўзиб кетди. Шуманайликлар уларга яқинлашиб қолишди. Чимбой, Қораўзак, Нукус, Қўнғирот районларида машинада терилган пахта 80—90 процентни ташкил этаётир.

* * *

Ўтган куни Сурхондарё области далаларида 1736 машина ишлатилди. Ҳар бир агрегатда ўрта ҳисобда 4 тоннага яқин пахта терилди. Гагарин райони далаларида 390 та агрегат ишлатилиб, уларнинг ҳар бири билан 4,5 тоннадан, Шўрчи районида эса 4,1 тоннадан ҳосил терилди.

Гагарин районидаги А. Набиев номли совхоз механик-ҳайдовчиси Улуғой Жўраева бир кунда 7 тонна ипак пахта терди. У ҳозиргача машина бункеридан 254 тонна пахта бўшатди.

ЗАРБДОР БРИГАДА

Бухорода деҳқонларга ёрдам кўрсатиш мақсадида зарбдор бригада ташкил этилди. Бригада составида кўнгиллилардан 2500 киши бор. Бригададаги кишилар икки группага бўлиниб, область хўжаликларига чиқиб кетишди. Улар кучи билан дастлабки куни 150 тонна пахта терилди.

* * *

Андижон таксомотор парки коллективи «зангори кема»ларни бошқара оладиган ҳайдовчилардан иборат кўнгилли зарбдор отряд ташкил этди. Бу отряд Комсомолобод районидаги оталиқдаги В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги номли ва «Оқолтин» совхозлари меҳнаткашларига ёрдам бераётир. Кўнгиллилар дастлабки минг тонна пахтани бункердан бўшатишди. Олимжон Содиқхонов, Набижон Ҳайитов ва Абил Ашуров сингари кўнгиллилар машиналарни моҳирона бошқариб, кунига 6—8 тоннадан пахта теришяпти.

Автомобилчилар бу хўжаликларда 3 минг тонна пахта териб беришмоқчи.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА БИРИНЧИ

Киров районидаги Киров номли совхознинг ўртоқ Йўлдошева бошқарувчилик қилаётган «Ёш ленинчи» бўлими Фарғона областида биринчи бўлиб йиллик планини бажарди. Ҳар гектар ердан 26,5 центнердан хирмон кўтарилиб, пунктга 450 тонна хом ашё етказиб берилди. Ҳосилнинг асосий қисми машиналарда терилди. Механик-ҳайдовчилардан А. Бойбоев, С. Курасов ва бошқалар кунига 10—12 тоннадан пахта теришяпти.

Бўлим коллективи ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, гектар бошига яна 18 центнердан пахта топширишни мўлжалламоқда.

* * *

Ромитан райони далаларида 192 агрегат ишлаб, уларнинг ҳар бири билан бир кунда ўрта ҳисобда 4 тоннадан пахта териб олинди. Ўша куни ромитанликлар тайёрлов пунктларига 766 тонна «оқ олтин» жўнатишди.

«Октябрь 50 йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Раҳим Нарзуллаев бир кунда 18 тонна, «Ромитан» совхозидан Тилла Абизов — 16 тонна, Энгельс номли колхоз механизатори Давлат Султонов — 15 тонна пахта терди.

МАТБУОТ МАРКАЗИДА ЙИҒИЛИШ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Пропаганда ва агитация бўлимида матбуот марказларининг пахта териш кампаниясини идеологик жиҳатдан таъминлаш бўйича фаолиятига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Социалистик мусобақада оммавий-сиёсий ишлар ролини янада кучайтириш, етиштирилган ҳосилни тезроқ ва сифатли йиғиб-териб олишни таъминлаш зарурлигига матбуот органларининг диққат-эътибори қаратилди.

МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Пойтахт областининг Тошкент райони қишлоқ меҳнатчилари КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь [1978 йил] Пленумларида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган кўрсатмаларни амалга ошира бориб, зафар қучдилар. СССР Конституцияси куни арафасида давлатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари топшириш бўйича социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилди. Давлатга 87,2 минг тонна сабзавот, 11 минг 250 тонна картошка, 6210 тонна узум ва 3350 тонна мева сотилди.

А. Навоий номли колхоз меҳнатчилари бу зафарга улкан ҳисса қўшдилар. 1979 ва умуман ўнинчи беш йилликка мўлжалланган барча кўрсаткичлар бўйича план муддатидан илгари бажарилди. М. Миртурсунов, Т. Алимов, И. Абдувалиев, Й. Исломов бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 40-45 тоннадан сабзавот ҳосили олинди, картошка ҳосилдорлиги эса гектар бошига 16-18 тоннани ташкил этди.

С. Раҳимов, Охунбобоев, Ильич, Ленин, К. Маркс номли ҳамда «Ленин йўли», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозларининг сабзавоткорлари планнинг бажарилишига салмоқли улуш қўшдилар. 91 бригада мажбуриятларнинг муддатидан олдин шараф билан бажарилганлигини маълум қилди. И. Ирисбекова, М. Рихсиева, Н. Илҳомов, Н. Эшонов, Ф. Мираъзамов етакчилигидаги бригадалар, айниқса, зўр муваффақият қозонишди.

Районда хўжаликларни ва бригадаларни ихтисослаштиришга катта аҳамият бериляпти, бу катта ютуқларга олиб келмоқда. Ильич номли колхознинг Т. Раҳмонбердиев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳар гектар ердан 16-18 тоннадан картошка етиштирдилар. К. Маркс номли колхознинг И. Саъдуллаев, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан Г. Иматов, С. Эргашев бошлиқ бригадалар ҳам картошкадан яхши ҳосил олишди.

«Ленин йўли», Охунбобоев номли, Ильич номли колхозларда ҳамда академик Р. Р. Шредер номли илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида узум ҳосилдорлиги йил сайин ошмоқда. Бу хўжаликларда Н. Умаров, И. Мирҳожиев, А. Аҳмедов, А. Фозилхонов, С. Саидаҳмедов сингари тажрибали боғбонлар меҳнат қилишяпти.

Район чорвадорлари ҳам катта ютуқларга эришдилар. 1979 йилнинг тўққиз ойи ичида қуйидаги кўрсаткичлар бўйича йиллик планлар бажарилди: давлатга 7957 тонна сут, 790 тонна гўшт, 1967 минг дона тухум, 64 тонна жун топширилди.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан район меҳнаткашлари йил охиригача сабзавот топширишни юз минг тоннага, картошка сотишни 17 минг тоннага, узум топширишни 6,3 минг тоннага, мева сотишни 3,8 минг тоннага етказишга қарор қилдилар.

Бугун — СССР Конституцияси куни

БАХТИМИЗ ҚОМУСИ

БИЗНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯМИЗ СОЦИАЛИСТИК ДАВЛАТ ҚАНДАЙ РИВОЖЛАНАЁТГАНЛИГИНИ, СОЦИАЛИСТИК ДЕМОКРАТИЯНИ ТОБОРА МУСТАҲКАМ ВА ЧУҚУР ҚАРОР ТОПТИРАЁТГАНЛИГИНИ БУТУН ДУНЁГА ЯҚҚОЛ КЎРСАТАДИ, АНА ШУ СОЦИАЛИСТИК ДЕМОКРАТИЯ ҚАНДАЙЛИГИНИ, УНИНГ МОҲИЯТИ НИМАДАН ИБОРАТ ЭКАНЛИГИНИ ЯҚҚОЛ КЎРСАТАДИ. БИЗНИНГ КОНСТИТУЦИЯМИЗ КЕНГ МЕҲНАТКАШЛАР ОММАСИНИНГ ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ИШЛАРИНИ ИДОРА ҚИЛИШДА ДОИМО КЎПРОҚ РЕАЛ ИШТИРОК ЭТИШИНИНГ ХИЛМА-ХИЛ ФОРМАЛАРИ ВА КЕНГ КЎЛАМИНИ КЎРСАТАДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Бахт-иқболимиз қомуси — СССР Конституциясининг 40, 41, 45-моддаларида совет гражданларининг меҳнат қилиш, дам олиш ва илм олиш ҳуқуқлари гарантиллангандир. Чиндан ҳам совет кишилари «Давлат — бизнинг ўзимиз» деб айтишга тўла ҳақлидирлар. Суратда: Хива қишлоқ хўжалиги техникумида машғулот пайти. Ҳар йили бу техникумни юзлаб ёш йигит ва қизлар битириб чиқишади.

К. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

ЯГОНА ОИЛАДА

Мамлакатимизда социализм қурилишининг тарихий тажрибасини умумлаштириб, нурли жамият — коммунизмнинг улуғвор истиқболларини ёрқин кўрсатиб берган СССР янги Конституцияси, қабул қилинган кунни бепоён Қарши даштида меҳнат қилаётган чўлқуварлар ажойиб ютуқларга эришган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Эзгу умидлар замонамизда ҳақиқатга айланди. Улкан бахтимиз СССР Конституциясида акс этди. Қарши даштини ўзлаштириш она-Ватан куч-қудратини, халқ фаровонлигини оширишга хизмат қилмоқда.

Чўлни ўзлаштиришга киришилганига 15 йилдан ошди. Ўшандан бери Қарши дашти чинакам жасорат майдони бўлиб қолди. Қўриқни халқлар дўстлиги яшнатмоқда. Чўлқуварлар сафида рус ва ўзбек, туркман ва тожик, озарбайжон, грузин, украин, латиш ҳамда молдаван каби 53 миллат элатларининг вакиллари бир оила фарзандларидек яшаб, қўлни қўлга бериб меҳнат қилмоқдалар.

Ўтган йиллар мобайнида чўлда 1 миллиард 163 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Қарши магистрал ва Ульянов каналлари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Жами 120 минг гектарга яқин ер комплекс ўзлаштирилиб, катта-катта майдонларда пахтазорлар, боғ-роғлар барпо этилди. Янгидан 5 та район ва 40 дан зиёд совхоз тузилди. Толлимаржон, Муборак, Нишон, Дўстлик, «Аврора» каби ўнлаб шаҳар ва посёлкалар вужудга келди.

Қарши чўлининг истиқболи порлоқ. Келажакда Қашқадарё воҳасида чўлдан ном-нишон қолмайди. Шу мақсадда бу ерда улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Чўлни ўзлаштиришни тезлаштириш учун яқинда «Қаршистрой» бошқармаси сингари «Главсредазирсовхозстрой» ихтиёрида яна бир йирик қурилиш ташкилоти — «Қаршиирстепстрой» бирлашмаси ташкил этилди. Бирлашма биргина шу йилнинг ўзида 90 миллион сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишларини амалга оширади. Бу коллектив Қарши чўлини ўзлаштиришнинг иккинчи навбати билан шуғулланади. Қашқадарёнинг ғарби-шимолий зонасини ўзлаштиради.

Чўл қиёфасини одамлар ўзгартиряпти. Ўз навбатида чўл ҳам одамларга бахт инъом этаётир. Бизнинг севикли Ватанимизда меҳнат қилган доимо эъзозда бўлади. Бу янги Конституцияда ҳам алоҳида таъкидланган. Чўлқуварларимиздан ўнлаб кишиларнинг ана шу шарафли меҳнатлари туфайли номлари тилларда достон бўлмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлганлар бирлашмамизда кўпчиликни ташкил қилади. Шокир Сайфуддинов Ленин комсомоли мукофоти лауреати, скрейперчи Фарҳод Ирисов Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлди. Донгдор бульдозерчи Тўхтамурод Қўлдошев Ватанимизнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланди.

Ўнинчи беш йиллик ҳаётимда унутилмас давр бўлиб қолади. Беш йиллик бошида икки беш йиллик план-топшириқни бажариш ташаббуси билан майдонга чиққандим. Бу ўнинчи беш йиллик давомида 6 миллион 70 минг куб метр ўрнига 13 миллион 40 минг куб метр тупроқ суриш ишларини бажаришдан иборат эди. Аҳдга вафо қилиш йўлида ғайрат билан ишлаб, ўтган уч йилу 9 ойда 10 миллион 54 минг куб метр тупроқ суришга эришдим. Айни пайтда сўзимнинг устидан чиқиш учун ойлик ва квартал планларини 120—150 процентдан адо этаяпман.

Биз чўлқуварлар меҳнат қилиш, шу шарафли меҳнат туфайли бахт-саодатга эришиш ҳуқуқини берган СССР Конституцияси билан фахрланамиз.

Аъзам АЗИМХОНОВ,
«Қаршиирстепстрой» бирлашмасига қарашли «Водстрой» трестининг бульдозерчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати.

ТАШАККУР

Социалистик тузум инсоннинг қадр-қимматини беқиёс юксак даражага кўтарди, кексаларни ҳам бахтли ҳаёт нашидасидан баҳраманд этди. Ҳозирги ажойиб замонамизда қариялар Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқимизнинг чексиз ғамхўрлиги билан қуршаб олинган.

Ёшим саксондан ошди. Колхозда мироб, бригадир вазифаларида узоқ йиллар ишладим, кейинги даврда халқ депутатлари қишлоқ Совети раислигига сайландим ва бу вазифада ҳам анча йиллар хизмат қилдим. Пенсияга чиққанимга қарийб йигирма йилча бўлди. Давлатдан пенсия олиб турибман. Эл ардоғидаман. Фарзандларим, невараларим кўп. Тўнғич ўғлим Рўзмат шифокор, соғлиқни сақлаш аълочиси. Яқинда ҳазиллашиб қолди: «яшарадиган дори чиқибди, сизга келтириб берай» деди. «Мени замон яшартириб қўйибди» дедим. Шофер механизатор ўғилларим Ниёзмат, Ўктам, Иноят, келинларим, невара-чеваралар ҳам мени сийлашади, эъзозлашади.

Фарзанд тўйларини ўтказиш ва янги уй қуришда колхоз ёрдам берди, ҳамқишлоқлар хизматда турди. Ҳар йили дам олиш уйига бепул йўлланма беришади. Рўзғоримиз фаровон. Сигир, қўй-қўчқор, данғиллама уйда асбоб-ускуна, ҳаммаси бор. Колхозимизда тўрт юздан ортиқ киши қарилик пенсияси оляпти. Ҳаммаси ҳам бадавлат, маданий турмуш кечирмоқда.

Ҳаётдан мамнун, кўнгли тўқ одам қаримас экан. Ҳали қўлимга асо олмадим. Кўчат ўтқазишда, ҳозир эса пахта теримида ёшларга ёрдамлашаман.

Ўйлаб қоламан. Кўнгил тўқ, рўзғор бут, турмуш фаровон. Бизга яна нима керак? Тинчлик керак. Бизга ҳам, ер юзидаги барча халқларга ҳам осойишта ҳаёт керак. Шунда эл-юртлар гуллаб-яшнайди, турмушимиз янада фаровон бўлади, авлодларнинг бахт-саодати таъминланади. Партиямиз ва давлатимизнинг ленинча тинчликсевар сиёсатини биз чин дилимиздан маъқуллаймиз. Бахтли кексалик учун жонажон партиямизга минг-минг раҳмат!

Жаббор ОТАЖОНОВ,
Шовот районидаги Чкалов номли колхоз аъзоси.

ЗУЛМАТДАН ИЛМ ЧЎҚҚИСИГАЧА

Мен докторлик диссертациясини тайёрлаётган кезларимда, бу воқеа Ўзбекистон ССРнинг 50 йиллиги юбилейи арафасида эди, илмий раҳбарим: «диссертациянгизга паранжидан лазергача» деб эпиграф ёзиб қўйинг дея ҳазиллашарди. Бу ҳазилда жон бор, албатта. Агар ўтмишга назар солсак, ҳақиқатдан ҳам ўтмишда аёллар энг оддий ҳуқуқлардан маҳрум бўлган. Асоратда сақланган аёл бугунги кунда тарихан қисқа вақт ичида илғор фан чўққиларини эгалламоқда. Паранжи-чачвон ёпиниб юрган менинг онам ҳам унинг қизи лазерлар яратиши мумкинлигини ҳаёлига келтирганмиди! Эндиликда кашфиётлар, ижодкорлик, яратувчилик, бунёдкорлик ишлари менинг тенгдошларим учун — ўзбек хотин-қизлари учун ҳам оддий бир ҳол бўлиб қолди.

Совет давлати, бахтимиз қомуси СССР Конституцияси хотин-қизларга барча соҳаларда эркаклар билан тенг ҳуқуқ берди. Революциягача ўлкамиз саводсиз бўлиб, бу ерда шариат қонунлари ҳукмрон эди. Меҳнаткаш инсон асоратда яшарди, ўтган асрларда Ўрта Осиёда Беруний, Навоий, Улуғбек каби кўплаб талантлар етишиб чиққан бўлса ҳам революциягача бўлган даврда халқимиз уларнинг қолдирган меросидан баҳраманд бўлолмасди. Айниқса, аёлларнинг қисмати оғир эди. Улар фақат Совет ҳокимияти шароитидагина ҳақиқий озодликка эришдилар. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин Октябрь социалистик революциясининг ажойиб ютуқларидан бири хотин-қизлар тенг ҳуқуқлилигидир деб қайта-қайта таъкидлаган эди. Октябрь социалистик революцияси хотин-қизлар тақдирини тубдан ўзгартириб юборди. Унинг инсоний қадр қимматини камситувчи барча урф-одатларни йўқ қилиб ташлади. Хотин-қизлар бугунги кунда халқ хўжалигининг барча жабҳаларида бунёдкорлик меҳнатида, ишлаб чиқаришда фаол қатнашмоқдалар.

1924 йилда Ўзбекистон республикаси ташкил этилгандан сўнг 1925 йилда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Конституциясида хотин-қизларнинг эрлар билан тенг ҳуқуқлилиги эълон қилинган эди. СССР янги Конституцияси асосида қабул қилинган Ўзбекистон ССРнинг Конституциясида эса «Хотин-қизларнинг ҳақиқий озодлигига қаршилик кўрсатувчилар қонунга мувофиқ жазоланади» деб кўрсатилган.

Бугунги кунда ўзбек аёллари партия ва ҳукуматимизнинг аёллар ҳақидаги ғамхўрлигига муносиб жавоб бермоқдалар. Улар берилган барча ҳуқуқлардан тўла фойдаланмоқдалар. Ўзбек аёлларининг шуҳрати иттифоқ миқёсидан чет эл мамлакатларига таралмоқда. Шоира Зулфиянинг номи бутун жаҳонга маълум. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, профессор, хирург Муқаддам Ашрапова, профессор Нозима Деҳқонхўжаева, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Раҳима Аминоваларнинг номи кўпчиликка таниш.

СССР халқ артисткаси Бернора Қориева, Мукаррама Турғунбоева номидаги «Баҳор» рақс ансамбли қизлари санъатига чет эл мамлакатларидаги томошабинлар ҳам қойил қолмоқдалар.

Бизнинг ўз орзу-умидларимизга эришишимиз учун барча имкониятларни яратаётган, хотин-қизларни ардоқлаётган партия ва ҳукуматимизга чин юракдан таъзим қиламиз.

С. ҚОСИМОВА,
техника фанлари доктори.

МЕҲНАТИМ — ФАХРИМ

Хўжалигимизни Мирзачўлнинг кекса колхозларидан дейиш мумкин. Жонажон республикамизнинг турли жойларидан бу ерга келишган фидокорлар ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан чўл қўйнини обод қилмоқдалар. Мен шу колхознинг аъзоларидан бириман. Хўжалигимизнинг тикланиши, камол топишида фаол қатнашганимдан фахрланаман. Биз, турли миллат ва элатларнинг вакиллари бир жон бир тан бўлиб, шўр, қамишзор ва ботқоқ ерларни обод қилдик. Унинг қўйнини бўстонга айлантирмоқдамиз. Илгари 7-8 центнердан пахта берган жойларда ҳозир гектаридан 40—50 центнерлик «оқ олтин» етиштирилаётир.

Бу йил колхозимиз бўйича 1151 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» топшириш учун курашмоқдамиз. Мен ишлаётган Шавкй Латипов бошлиқ бригада коллективи 50 центнерлик маррага интиляпти. Ҳосилдорликни бу даражага етказиш учун озмунча меҳнат қилганимиз йўқ. Мирзачўл меҳнат билан обод бўляпти.

Энг қувончлиси шундаки, колхозимизнинг қишлоқ ва посёлкалари обод бўлиб бормоқда. Эски хуторлар тугатилиб, янги замонавий посёлкалар, кооператив уйлар, турли хил маданий-маиший объектлар пайдо бўлмоқда. 1976 йилдан бошлаб хўжалигимизнинг марказий посёлкаси бош план асосида қайта қурила бошланди. Яқин йиллар ичида бу ерда 475 та уй-жой, турли хилдаги маданий-маиший ва маъмурий бинолар барпо этилади.

Мен колхозимиз далаларида кўп йиллик ҳалол меҳнатларим туфайли бахт, иқбол топдим. Муносиб обрўга эга бўлдим. Ҳар йили йиғим-терим мавсумида 10—12 минг килограммдан пахта тераман. Ўтган йили колхозимиз аъзолари ҳурмат билан мени пенсияга узатдилар. Лекин меҳнатга ўрганган киши уйда тинч ўтиролмас экан. Гарчи саккиз фарзандли, беш набирали аёл бўлсам ҳам яна ўз бригадамизга, севимли меҳнат қучоғига қайтдим ва бу йилги мавсумда яна камида 10 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олдим. Шунинг учун ҳам мен тўла асос билан: — «Меҳнатим фахрим ва бахтим!» деб айта оламан. Менга, бутун хонадонимизга бахт келтираётган меҳнат қилиш ҳуқуқини эса бизга Совет ҳокимияти берди. Бу ҳуқуқимиз СССР Конституциясига ёзиб қўйилган. Шунинг учун доҳий Ленин партиясига минг бор ташаккур дейман.

Шарифа САРВАРОВА,
Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

ИҚБОЛ ҚЎШИҒИ

Бахтимиз қомуси толе, шавкату шоним менинг,
Унда бахт-иқбол булоғи қайнаган коним менинг.

Кўрмаган тарихда ҳеч юрт бу каби одил китоб,
Ҳар рақам, ҳар жумласидан жон топар жоним менинг.

Унда олтинла ёзилмиш ҳур ҳаётим боблари,
У билан мангуга ҳамдам танда виждоним менинг.

Шунча ғамхўрлик, ҳуқуқлар бир йўла бизлар учун,
Шул сабаб ўтмоқда шодон лаҳза ҳар оним менинг.

Арзигай шундай китобга жон фидо қилсанг, Ҳамид:
Шунда қолмас бу юракда зарра армоним менинг.

Ҳамидулла МАҲАМАДАЛИЕВ,
Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти ўқитувчиси.

БУЮК ҒАМХЎРЛИК

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг моддий-маиший шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бутун мамлакатимизда Ватан мудофаачилари — уруш ветеранлари томонидан қизғин кутиб олинди.

Бу қарорни биз партия ва ҳукуматимизнинг, шахсан улуғ инсон, партиямизнинг йўлбошчиси Леонид Ильич Брежневнинг Ватан ҳимояси йўлида фашизмга қарши қўлда қурол билан жанг қилган уруш қатнашчиларига кўрсатган катта ғамхўрлиги деб биламиз.

Шу қарорга асосан республика, область, район ташкилотлари тегишли тадбирлар кўрмоқдалар.

Жумладан, Фарғона область, Ўзбекистон район партия ва совет ташкилотлари район территориясида истиқомат қилувчи собиқ жангчилар ва уруш инвалидларига амалий ёрдам бермоқдалар. Уй-жойга муҳтож инвалид оилаларига уй-жой ва ссуда берилмоқда. Уй-жойларни ремонт қилишда уларга катта моддий ёрдам кўрсатилмоқда.

Бундай улкан ғамхўрлик учун уруш ветеранлари номидан партия ва ҳукуматимизга катта раҳмат.

У. МЕЛИБОЕВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

ҒОЛИБ САБЗАВОТКОРЛАР ВА БОҒБОНЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлатга мева ва сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар, колхоз ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1979 йил 1 октябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга бериладиган бўлди:

— **Самарқанд области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Раҳимов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳамроқулов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Номозов, область боғдорчилик-узумчилик совхозлар трестининг директори ўртоқ Луқмонов, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва уларнинг сифати бўйича давлат бош инспектори ўртоқ Иброҳимов, область матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Бобохўжаев). Бу область давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 86 процент, картошка сотиш планини 83,9 процент, полиз экинлари маҳсулотларини сотиш планини 108,3 процент, хўл мева сотиш планини 142 процент, узум сотиш планини 87,8 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 44,5 процент, картошка тайёрлашни 52,9 процент, полиз экинлари маҳсулотларини тайёрлашни 90,6 процент, хўл мева тайёрлашни 44,9 процент, узум тайёрлашни 85,7 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Наманган областидан олиб берилади;

— Самарқанд областининг **ихтисослашган Булунғур райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Хидиров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Исоқов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Холжигитов, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва уларнинг сифати бўйича давлат бош инспектори ўртоқ Эшматов, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Солиев). Бу район давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 86,1 процент, картошка сотиш планини 60,5 процент, полиз экинлари маҳсулотларини сотиш планини 101 процент, хўл мева сотиш планини 122,5 процент, узум сотиш планини 97,1 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 59,6 процент, картошка тайёрлашни 53 процент, полиз маҳсулотлари тайёрлашни 99,8 процент, хўл мева тайёрлашни 42,2 процент, узум тайёрлашни 94,3 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарқанд областининг Самарқанд районидан олиб берилади;

— Жиззах областининг **Ғаллаорол райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Насриддинов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ўрозқулов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Тожиев, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат бош инспектори ўртоқ Бобобеков, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Сулаймонов). Бу район давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 72 процент, картошка сотиш планини 58 процент, полиз маҳсулотлари сотиш планини 136 процент, хўл мева сотиш планини 196 процент, узум сотиш планини 192 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 37 процент, картошка тайёрлашни 45 процент, полиз маҳсулотлари тайёрлашни 104 процент, хўл мева тайёрлашни 56 процент, узум тайёрлашни 187 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё областининг Термиз районидан олиб берилади;

— Наманган ишлаб чиқариш-аграр бирлашмаси **Янгиқўрғон районининг ихтисослашган «Ленинизм» совхози** (ишлаб чиқариш-аграр бирлашманинг бош директори ўртоқ Рапиғалиев, совхоз директори ўртоқ Умурзоқов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Муродов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Ҳабибуллаев). Бу совхоз давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 101 процент, картошка сотиш планини 100 процент, хўл мева сотиш планини 112 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 51,6 процент ва хўл мева тайёрлашни 49,6 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё ишлаб чиқариш-аграр бирлашмаси Китоб районидаги «Паландара» совхозидан олиб берилади;

— Сирдарё область, **Боёвут районидаги «Боёвут» совхози** (совхоз директори ўртоқ Шоимов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ғозибеков, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Ўринбоев). Бу совхоз давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 110,4 процент, полиз экинлари маҳсулотларини сотиш планини 101,3 процент, хўл мева сотиш планини 143,8 процент, узум сотиш планини 121,4 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 58 процент, полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлашни 101,3 процент ва узум тайёрлашни 121,4 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қорақалпоғистон АССР, Элликқалъа районидаги «Қирққиз» совхозидан олиб берилади;

— Фарғона область, **Ўзбекистон районидаги Муқимий номли колхоз** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Хожиматов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тўхтасинова). Бу колхоз давлатга барча турдаги сабзавот сотиш планини 106,7 процент, полиз экинлари маҳсулотларини сотиш планини 2,2 баравар, хўл мева сотиш планини 145,0 процент, узум сотиш планини 104,2 процент бажарган ва сентябрь ойида сабзавот тайёрлашни йиллик планга нисбатан 19,6 процент, полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлашни 115 процент, хўл мева тайёрлашни 60 процент, узум тайёрлашни 104,2 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Жиззах область, Жиззах районидаги «Москва» колхозидан олиб берилади.

ИЛҒОР РАЙОНЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

Республикамиз районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён, учинчи устун — шу жумладан машинада.

(планга нисбатан процент ҳисобида).

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Баҳористон	80,33	70,77
Муборак	74,94	55,68
Ғузор	56,19	16,09
Чироқчи	51,77	10,96
Шаҳрисабз	51,51	3,90
Қамаши	51,14	8,96
Яккабоғ	47,36	20,69
Нишон	40,06	30,43
Ульянов	35,69	23,99
Косон	34,95	18,42
Китоб	34,17	—
Қарши	34,14	3,30
Усмон Юсупов	33,79	24,02

БУХОРО ОБЛАСТИ

Ромитан	57,00	15,97
Пешку	53,58	10,39
Олот	49,53	6,63
Қоракўл	48,46	10,39
Ғиждувон	48,42	11,36
Қизилтепа	46,02	13,05
Вобкент	44,64	11,97
Бухоро	44,36	7,64
Шофиркон	41,47	6,38
Когон	29,43	6,17
Свердлов	25,79	2,72
Навоий	22,45	0,69

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

Термиз	49,72	18,22
Шеробод	47,36	30,80
Қумқўрғон	45,90	23,35
Гагарин	45,17	44,11
Ленин йўли	42,24	39,82
Сариосиё	39,87	7,35
Жарқўрғон	37,19	10,68
Шўрчи	36,08	11,61
Денов	33,79	6,76

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Хўжайли	36,20	20,31
Шуманай	35,93	23,09
Чимбой	34,79	30,34
Қўнғирот	34,56	17,64
Тўрткўл	34,26	3,91
Қораўзак	34,23	21,14
Нукус	31,10	17,98
Элликқалъа	29,47	9,49
Ленинобод	28,99	16,49
Беруний	26,81	3,88
Тахтакўпир	25,31	15,85
Амударё	25,30	5,91
Кегайли	24,18	15,79

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Киров	44,08	5,26
Ленинград	43,01	1,05
Ўзбекистон	33,13	13,18
Фрунзе	33,02	4,27
Бувайда	30,28	0,70
Бағдод	30,12	4,36
Риштон	27,33	2,52
Тошлоқ	26,38	0,48
Қува	26,04	0,99
Қувасой шаҳри	22,22	0,32
Олтиариқ	21,55	0,21
Охунбобоев	21,40	0,33
Фарғона	18,35	1,73

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

Поп	32,80	14,56
Тўрақўрғон	30,51	25,68
Косонсой	24,69	13,60
Норин	24,43	10,33
Чуст	24,10	5,42
Наманган	23,67	14,13
Уйчи	21,89	5,40
Янгиқўрғон	17,12	2,80
Учқўрғон	13,06	7,13
Задарё	9,27	10,64

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Комсомолобод	47,79	45,08
Ленин	36,98	0,73
Олтинкўл	30,33	1,54
Андижон	29,31	2,10
Москва	23,08	4,11
Пахтаобод	22,68	—
Избоскан	22,08	2,34
Марҳамат	19,55	1,46
Хўжаобод	18,97	—
Бўз	17,26	11,78
Балиқчи	15,12	1,90
Жалолқудуқ	7,80	—
Қўрғонтепа	6,92	—

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Бўка	25,66	16,27
Пискент	22,67	11,12
Чиноз	22,21	5,09
Бекобод	22,13	8,02
Янгийўл	21,56	3,67
Оққўрғон	20,90	10,27
Ўрта Чирчиқ	15,54	7,60
Ғалаба	14,49	11,54
Коммунистик	7,14	2,26

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Комсомол	29,75	24,05
Гулистон	27,29	19,76
Ильич	22,38	20,60
Ворошилов	21,37	12,35
Ховос	21,19	16,93
Сирдарё	19,93	8,78
Боёвут	15,29	7,23
Оқолтин	7,20	4,74

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Хонқа	24,17	10,26
Янгиариқ	19,93	6,87
Урганч	19,81	5,77
Хива	19,22	1,44
Ҳазорасп	18,43	4,50
Боғот	18,32	5,80
Гурлан	17,53	5,84
Шовот	17,31	4,08
Қўшкўпир	17,21	2,59

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Зомин	29,45	18,49
Арнасой	15,52	16,85
Жиззах	13,10	1,06
Октябрь	11,97	11,74
Пахтакор	7,19	5,16
Мирзачўл	6,17	5,76
Дўстлик	5,48	5,35

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Каттақўрғон	11,23	0,49
Хатирчи	10,75	0,74
Нарпай	8,72	2,78
Пахтачи	8,13	1,22
Иштихон	7,84	0,08
Пастдарғом	4,23	—
Жомбой	2,93	0,29
Пайариқ	2,89	—
Оқдарё	2,54	—
Булунғур	1,22	—

ЎҚИТУВЧИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

Совет ўқитувчилари коммунизм бинокорларининг ёш авлодини маънавий камолотга эриштиришга бебаҳо ҳисса қўшмоқдалар. Уларнинг фидокорона, олижаноб меҳнати тарихий муваффақиятга эришиш — мамлакатимизда умумий мажбурий ўрта таълимга ўтишни тугатиш имконини берди.

Ўқитувчилар кунига бағишланган тантанали йиғилишда шу ҳақда гапирилди. Бу йиғилиш 5 октябрь куни ССР Иттифоқининг Катта театрида бўлиб ўтди. Машҳур ишлаб чиқариш меҳнатчилари — беш йиллик илғорлари, маданият ва фан арбоблари, москвалик пионерлар педагогларни табриклаш учун келдилар.

Президиумда КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, халқ маорифи ходимлари, жамоатчилик вакиллари бор эди.

СССР маориф министри М. А. Прокофьев доклад қилди.

Совет олимлари улуғ Ленин иши учун матонатли курашчиларни тарбиялашга бутун кучлари, истеъдодлари ва илҳомларини сарф қилажаклари тўғрисида партия билан ҳукуматга ваъда бердилар. (ТАСС).

«КОСМОС-1139» ПАРВОЗДА

1979 йил 5 октябрь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1139» учирилди.

Йўлдош ичига ўрнатилган илмий аппаратлар космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжаллангандир. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

ЁШЛАРНИНГ СПОРТ БАЙРАМИ

6 октябрда «Пахтакор» стадионининг минбарлари Тошкентнинг барча мактабларидан келган минг-минглаб ўғил ва қизлар билан тўлди. Улар Ўзбекистон пойтахти ўқувчи ёшларининг анъанавий спорт байрамига тўпландилар. Бу йилги спорт байрами СССР Конституцияси йиллигига, Халқаро болалар йилига ва Ўқитувчилар кунига бағишланди.

Республика ва Тошкент шаҳар болалар спорт мактабларининг ўқувчилари, рекордчилар ва чемпионларнинг ёш ўринбосарлари байрамлардагидек безатилган стадионда ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. «Пахтакор» майдонида «Кучли, дадил ва эпчил бўлиб ўсяпмиз» шиори остида ўтган бу байрам Коммунистик партия Советлар мамлакати ёш авлодининг баркамол ўсиши тўғрисида тинмай қилаётган ғамхўрликнинг ёрқин далили бўлди. (ЎзТАГ).

ЖАНГЧИ АДИБ

МУМТОЗ МУҲАМЕДОВНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

Мен Мумтоз Муҳамедов ҳақидаги мақоламнинг сарлавҳасини «Жангчи адиб» деб қўйишни лозим топдим. Бунга ёзувчимизнинг деярли уч йил давомида Улуғ Ватан уруши фронтида қўлига қалам ва қурол олиб, қон кечиб, Ватанимизнинг озодлигини сақлаб қолиш, немис-фашист босқинчиларини тор-мор келтириш учун мардона жанг қилганлиги сабаб бўлгандир. Бунга яна М. Муҳамедовнинг ҳаёт-мамот курашида жон олиб, жон берган совет кишиларини адабиётга олиб кириб, уларнинг қаҳрамонлигини абадийлаштирганлиги сабаб бўлгандир. Ҳа, ҳақиқатан ҳам у ўзининг кўп асарларида («Кичик гарнизон», «Қаҳрамон изидан» ва бошқалар) ўзининг босиб ўтган йўлини, қуролдош дўстлари курашини ифода этди, даҳшатли, қирғин урушнинг бадиий лавҳаларини бирин-кетин кўз олдимиздан ўтказди. Адиб бошидан ўтказган жанговар воқеаларни ҳикоя қилиб берганлиги учун ҳам повестлари ва очерклари жонли, қизиқарли чиқди, китобхонларнинг диққат-эътиборини ўзига жалб қилди.

Бежиз эмас. Юқорида эсланган асарлар бир неча қардош тилларда (рус, тожик, грузин, озарбайжон, уйғур) нашр этилди. Москва нашриётларидан бири «Қаҳрамон изидан» повестини кўп нусхада бостириб чиқариб, талабчан рус китобхонларига тақдим қилган. Бу асарнинг бадиий-эстетик таъсиридан ташқари ҳаётда амалий роли ҳам диққатга сазовор бўлди. Мана, хатларнинг биридан мисол келтирамиз: «Бобровнинг (повесть қаҳрамонларидан бири) хатти-ҳаракатлари, гап-сўзлари, қадди-қомати, ҳатто оқ чўтирлиги ҳам менинг ўғлимга ўхшайди. Бинобарин, Бобров ўзи қаерлик? Мабодо арзамаслик эмасми? Исми ва отасининг номи нима?» Шуниси характерлики, Бобровнинг онаси адиб асари орқали ўғлининг мардлиги ҳақида кенг маълумот олади, ундан ташқари ўғли учун пенсияга сазовор бўлади. Бу хайрли ишларни адо этишда М. Муҳамедовнинг «Қаҳрамон изидан» повести аҳамияти катта эди.

Ватан уруши мавзуи, ундаги совет кишиларининг мардлиги, уларнинг тинч қурилиш йилларидаги меҳнатдаги жонбозликлари адиб ижодини кенг қамраб олди. Муаллифнинг китобхонлар ўртасида жиддий қизиқиш уйғотган асарларидан бўлган «Ойдинбулоқ» ҳам севимли мавзуга бағишланган. Унда гап уруш ғолибона тугагач, тинч ҳаёт қучоғига қайтган собиқ жангчининг фаолияти ҳақида кетади. Асар қаҳрамони Ҳакимжон қирғин уруш оқибатида ҳалок бўлган минглаб кишиларни кўриб, қолган бутун умрини инсонларнинг ҳаётини сақлаш, соғлиқларини муҳофаза қилишга қаратади. Унинг врач бўлиб қишлоққа боришн заминида ҳам чуқур гуманистик ниятлар ётади.

М. Муҳамедовнинг жангчи адиблиги булар билан тугамайди. У қаламга қайси мавзуни, қайси даврда олмасин, ҳамиша жангчи сифатида кўзга ташланиб туради. Буни биз йигирманчи йилларнинг ўрталарида ёзган шеърларидан бошлаб, кейинги вақтда тамом қилган «Жанггоҳ» романигача бўлган асарларида кўришимиз мумкин. Адибимиз ўзининг ён дафтарига қуйидаги ҳаққоний сўзларни ёзиб қўйган: «Асар ўз нишонига теггасагина, кишига қувонч бағишлар экан... Зотан, ёзувчи яратган образ, воқеа, қаҳрамонлар портрети ҳаётдан келиб чиқмоғи керак: Чунки, ёзувчи ёзиш олдидан кимнингдир фаолиятини кўз олдига келтиради, албатта».

М. Муҳамедов ўзининг бу фикрига содиқ қолишга, амалий ижодида уни рўёбга чиқаришга ҳаракат қилди.

Шу сабабдан ҳам у ҳар бир асарига ҳаётий замин қидирди, унинг реаллигини таъминлашга уринди. Адибнинг «Ташсельмаш» заводида бир неча вақт оддий ишчи бўлиб ишлаши, бутун фаолияти давомида воқеликдан ибрат олиши, қаҳрамонларини ўрганиши бежиз эмас. Бунинг оқибати сифатида унинг ижодига даврнинг долзарб темалари, актуал муаммолари кириб борди. Социалистик саноат, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, саводсизликни тугатиб, янги турмуш қуриш учун кураш, хотин-қизларни тўла озодликка чорлаш М. Муҳамедов ижодининг барча жанрларида — ҳам поэзияси, ҳам прозаси, ҳам драматургиясида намоён бўлиб борди. Ўз ижодини поэзиядан бошлаган М. Муҳамедов қаламини прозанинг кўп хиллари (роман, повесть, ҳикоя, очерк, памфлетлар)да синаб кўрди, қийин жанр — драматургиянинг эшигини дадил оча билди. Унинг «Биринчи гудок» асари драматургик ижодида бонг урди, илҳомига илҳом қўшди. Янги-янги пьесаларнинг яратилишига руҳлантирди. «Замона хотини», «Бизда ва уларда», «Ўрмон ва қоплон» саҳна асарлари пайдо бўлиши, уларнинг кўпи театрларда намойиш қилиниши ҳам муаллифнинг жанр хусусиятларини эгаллаб олиб, ўз давридаги репертуарни бойитишга ҳисса қўшганлигини тасдиқлаб турибди.

М. Муҳамедовнинг жангчи адиб эканлигини унинг бадиий ижодидангина эмас, балки, ижтимоий, амалий фаолиятидан ҳам билиб олиш қийин эмас. У қаерда ишламасин, қандай вазифани бажармасин, хоҳ Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги Телеграф агентлиги раҳбарининг ўринбосари, хоҳ Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари, хоҳ Санъат ишлари бошқармасига бошлиқ, хоҳ «Муштум» журналига бош муҳаррир, хоҳ «Ўзбекистон маданияти» газетасига муҳаррир, хоҳ «Ўзбекфильм» киностудиясига директор бўлсин, жангчи сифатида, жонкуяр раҳбар сифатида ишлади, ўзига топширилган ишни янада яхшилашга астойдил уринди. Унинг кўкрагини қатор орденлар, медаллар безаб турипшининг, 60 йиллиги муносабати билан юксак унвон — «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»га сазовор бўлишининг боиси ҳам мана шунда.

Биз ажойиб инсон, қимматли адиб Мумтоз Муҳамедовга улкан ижодий муваффақиятлар тилаймиз, ундан янги-янги пухта бадиий асарлар умидвормиз.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

7 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 10.05 — Будильник. 10.35 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Музикали киоск. 12.00 — Регентруда. Бадиий фильм. 13.20 — Қишлоқ янгиликлари. 14.25 — Ҳужжатли фильмлар. 14.55 — Информацион программа. Кўрсатув тугагач, концерт. 16.30 — Бугун — СССР Конституцияси куни. 16.45 — Спектакль. 18.15 — Мультфильм. 18.55 — Пролетариат диктатураси учун бриллиантлар. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.15 — Бепоён Ватаним менинг. 23.40 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ўзбекистон ССР халқ артисти Н. Ҳошимов куйлайди. 11.00 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — Сиҳат-саломатлик. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Фильм-концерт. 13.30 — Ўйин. Бадиий фильм. 14.55 — Информацион программа. 18.20 — Бизнинг бахтли болалигимиз. 18.50 — Ўргатилган паровозча. 19.00 — СССР Конституцияси кунига. Давлат — бу биз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дирижёр Дилбар Абдураҳмонова. 20.15 — Тошкент — марказ. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 Время. 22.15 — Хирмонингизга барака. 22.30 — Биз — Фарғонаданмиз.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

8 ОКТЯБРЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Мультфильм. 10.35 — 12 ёшга тўлганингда. Бадиий фильм. 11.40 — Ҳайвонот оламида. 12.40 — 15.00 Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Оналарнинг мактаби. 16.40 — Ватанимиз территориясидаги қадимий давлатлар. 17.10 — Концерт. 17.25 — Ўқувчиларнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. И. Батура билан учрашуви. 18.00 — Телестадион. 18.30 — Куз лавҳалари. 18.45 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.50 — Узоқ ва яқин қўшиқлар. 20.35 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Тикланиш» китоби асосида кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 1-фильм. 21.30 — Время.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.35 — Жонажон ўлка. 18.05 — Ёшлик. 18.35 — Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 19.20 — Ахборот. 19.35 — А. Шарипов куйлайди. 20.15 — Ахборот. 20.35 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Тикланиш» китоби асосида кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 1-фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Хирмонингизга барака. 22.30 — Менинг тақдирим. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Стратион қизи. Бадиий фильм. 19.55 — Янгиликлар. 20.15 — Классик куй саҳифалари. 20.55 — Ота-оналар учун консультация. 21.25 — Ёзувчилар учрашуви.

РАДИО

7 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 Ватаним тонги. Концерт. 9.15 — Табассум. 10.45 — Ҳаётбахш Конституциямиз одим ташламоқда. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Илғор чорвадорлар рапорт берадилар. 13.30 — Ўқитувчиларнинг талабларига биноан концерт. 14.00 — Пахта сифати — бош мезон. 15.40 — Театр микрофон олдида. Парвоз. Ҳамза номли Ўзбек давлат академик драма театри спектаклининг монтажи. 17.00 — ГДРнинг 30 йиллигига. 17.10 — Ассалом, устозлар! 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт эшиттириши. 20.25 — Дўстлик қўшиқлари. 21.00 — Табассум. 22.28 — Бахт қўшиқлари. 23.15 — Дам олиш концерти.

8 ОКТЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Дўстлик байроғи туркумидан. 9.30 — Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Ўзбекистон индустриальний. 13.00 — Чорвачилик комплекслари — давр талаби. 13.30 — Латвия радиоси енгил куйлар оркестри чалади. 14.00 — Ғалабаликлар тажрибасини кенг ёйдирайлик. 18.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 18.50 — Ёшлик. 19.45 — Най тароналари. 20.25 — Ватан ҳақида қўшиқлар. 21.00 — В. И. Лениннинг Туркистондаги коммунист ўртоқларга хатининг 60 йиллиги олдидан. 21.15 — Москва. 22.28 — Нодира ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 — Дам олиш концерти.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИНИНГ РЕФЕРАТИВ ТЎПЛАМЛАРИГА ЁЗИЛИНГ!

«МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА»

(рус тилида)

Йилига 12 марта чиқади. Обуна баҳоси бир йилга 3 сўм 60 тийин. Бир сонининг баҳоси — 30 тийин.

«Союзпечать» каталоги бўйича индекси — 66305.

«ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ»

(рус тилида)

Йилига 6 марта чиқади. Обуна баҳоси бир йилга 1 сўм 80 тийин. Бир сонининг баҳоси — 30 тийин.

«Союзпечать» каталоги бўйича индекси — 66306.

«ШЕЛК»

(рус тилида)

Йилига 6 марта чиқади. Обуна баҳоси бир йилга 1 сўм 80 тийин. Бир сонининг баҳоси — 30 тийин.

«Союзпечать» каталоги бўйича индекси — 66307.

«ЯНГИ ТЕХНИКА»

(ўзбек тилида)

Йилига 12 марта чиқади. Обуна баҳоси бир йилга 3 сўм 60 тийин. Бир сонининг баҳоси — 30 тийин.

«Союзпечать» каталоги бўйича индекси — 66308.

Фан-техника ахбороти тўпламлари инженер-техник ходимлар, саноат, транспорт, қурилиш ва қишлоқ хўжалик новаторлари, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик муассасалари ходимлари, олий ўқув юртлари ва техникум ўқитувчилари ҳамда студентлари, партия ва совет активига мўлжаллангандир.

Обуна «Союзпечать»нинг барча бўлимларида қабул қилинади.

Обунага ёзилганда индексларни кўрсатинг.

Ўзбекистон ССР Госплани фан-техника ахбороти ва техникавий-иқтисодий тадқиқотлар илмий-тадқиқот институтининг адреси: 700115, Тошкент шаҳри, ЧГСП, Олмазор кўчаси, 171-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/X да **Оловиддиннинг сеҳрли шамчироғи** (12.00), **Жизель** (билетлар сотилган, 19.00), 9/X да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/X да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Кўрмайин босдим тиконни** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/X да **Кулги кечаси,** 8/X да **Она қизим.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — СОВЕТ ЦИРКИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ ПРОГРАММАЛАРИ.

Тошкент политехника институти кечки ва сиртқи бўлими коллективи олий математика кафедрасининг ўқитувчиси А. Омоновга отаси

Раҳматулло ОМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бугун — ўқитувчилар куни

ИСТЕЪДОД ҚИРРАЛАРИ

Муқаддима ўрнида. «Даниялик таниқли физик Нильс Борнинг квант энергияси қонунини кашф этгани, атом ядросининг тузилиши назариясига жуда катта ҳисса қўшгани оламга машҳур. Лекин унинг атом сирларини ўрганиш йўлидаги дадил одимига оддий бир мактаб ўқитувчиси сабаб бўлганлигини кўпчилик билмаса керак. Кейинчалик буни унинг ўзи эътироф этиб, шундай деган эди: «Мен Иоганн Бальмернинг (мактаб ўқитувчиси) ёзган формуласини кўрдим-у, ўзимни қийнаб келаётган муаммо шу заҳоти ойдинлашди-қўйди.

Аслини олганда, бу ўша пайтдаёқ илм аҳлига яхши маълум бўлган формула эди. Тўғри, Нильс Бордек машҳур алломанинг унча мураккаб бўлмаган ана шу формулани билмаслиги ғайриоддий, ҳатто кулгили воқеа. Лекин бунинг заминида муҳим бир ҳақиқат ётадики, у ҳам бўлса илм олиш, фан асосларини ўрганишда майда-чуйда нарса бўлмаслиги, ҳаммаси керакли, зарур эканлигидир».

Барча математиклар сингари табиатан жуда камгап Нарзи ака Тўхташевнинг бунчалик жўшиб сўзлаётганлиги боиси кейинроқ, Пастдарғом район ўқитувчиларининг анъанавий август конференциясида танаффус тугаб, ҳамма ўз жойини эгаллаётганда маълум бўлди. Ҳалигина математикани менсимайроқ гапириб, Нарзи аканинг «қитиқ пати»га теккан аллақайси мактаб директори келиб кечирим сўради. Бу воқеани унинг ўзидан эмас, балки ўша кенгаш иштирокчиларининг биридан эшитдик. Меҳнатда қаҳрамонлик намуналарини кўрсата олган, ўз касби, ўз ишига меҳри баланд кишиларнинг аксарияти ўзи ҳақида гапиришни унча ёқтирмайди.

Республикамиз зиёкорлари орасида биринчи бор СССР халқ ўқитувчиси, деган юксак унвонга сазовор бўлган Пастдарғом районидаги 31-ўрта мактабнинг математика ўқитувчиси Нарзи ака Тўхташевнинг босиб ўтган ҳаёт йўли, ёш авлодга таълим-тарбия беришдаги салкам ўттиз йиллик фаолияти тўғрисида учтагина лавҳа келтирамиз.

Биринчи ҳикоя. — Урушдан олдинги йиллар эди, — дейди «Комсомол» колхози раиси, Н. Тўхташевнинг тенгқур дўсти Салом Турсунов. — Ўттизга яқин оила шу ерга келиб, тўқай бузиб ер очди. Файзлигина қишлоқ барпо бўлди — «Ҳосилот» деб аташди уни. Ўша кезлари қишлоқнинг саводли кишиларидан бири Нарзибойнинг отаси — Тўхташ бобо эди. Отанинг ҳамқишлоқлар даврасида газета ўқиётгандаги нурли чеҳраси ҳамон шундоққина кўз ўнгимда турибди.

Яқинда ўзимиз ўқиган (эндиликда оталиғимизда бўлган) 31-мактабга борганда тасодифан Нарзи Тўхташевнинг дарс бераётганига кўзим тушиб қолди. Ажабо! Худди отаси — Тўхташ бобо каби унинг ҳам чеҳрасидан нур ёғилаётгандай туюлди менга!

Дарвоқе, колхозимизда ҳозир бешта ўрта мактаб бор. Ҳаммасида дўстим Нарзининг шогирдлари — математикадан ўқитувчилик қилишяпти. Талайгина шогирдлари райондаги бошқа мактаблар, ҳатто Самарқанд давлат университети ва Тошкент политехника институтида дарс беришмоқда. Олий ўқув юртларида математикликка ўқиётганлар орасида унинг собиқ ўқувчилари оз дейсизми? Ўқитувчининг сермашаққат, аммо шарафли ва олижаноб меҳнати самараси шунчалик бўлади-да!

Колхозимизда олти ўғил, тўрт қиз ўстираётган Нарзибой билан Анбархонларни катта-ю кичик танийди. Эл-юрт хизматини ҳам, фарзанд тарбиялаб, вояга етказишни ҳам ўрнига қўйишяпти, азаматлар. Тўнғич ўғил Аббос Советобод районида, кўчма механизациялашган колоннада бунёдкор. Алишер Тошкентда, Эшонқул эса ўзимизда колхозда ишлаяпти. Мансур Совет Армияси сафида хизмат қилаётир. Қолганларининг бари ўқийди. Бу йил кенжаси Манзура ҳам мактабга борибди. Қараб туриб баъзан дўстимнинг бобо бўлиб қолганига ишонгим келмайди. Яқинда Нарзибой «Катта келиним ўғил кўрди, неваралар ҳам учта бўлди» деганида ҳайрон бўлибман. Вақт ўтишини қаранг!

Иккинчи ҳикоя. — Мен Тўхташ аканинг дастлабки шогирдларидан бириман, — Холман Хидиров шундай деб гап бошлади-ю кулиб қўйди. — Мана энди балоғатга етиб ёнларига кириб қолдик. У киши билан бир мактабда меҳнат қилиш мен учун бахт. Шу фанга меҳр қўйишимга ҳам аслида устозим сабабчи бўлганлар. Эсимда — ўнинчига ўтган йилимиз математикадан Нарзи ака дарс бера бошлади. Икки-уч кундан кейиноқ олдинги йиллари олган билимимиз чуқур эмаслиги билиниб қолди. Математика нуқул рақам, назария ва формулалардан, квадрату ромб ва учбурчаклардан иборат эмас экан. Атрофимизни ўраб олган нарсалар, бошқача қилиб айтганда, ҳаёт билан боғланса, бу фан жуда ҳам жонли, қизиқарли бўлишини илк бор ҳис этгандим, ўшанда. Нарзи ака, айниқса, кўргазмали қуролларга алоҳида эътибор қиларди. Ҳозир ҳам шундай.

Ишончим комилки, математика кабинетимизга кирган кишининг ҳаваси келади. Беш мингдан ортиқ диапозитив ва диафильмларимиз бор. Ярмидан кўпини ўқувчиларнинг ўзи Нарзи ака бошчилигида ясашган. Учбурчак, квадрат, конуслар шундай ясалганки, уларнинг сиғимини, ён тарафларини ва бошқа ҳолатларини ўз кўзинг билан кўришинг (бўлакларга ажралади) ва ўлчашинг мумкин. Яқинда буклама доска ихтиро қилдилар. Аниқроғи, кабинетдаги досканинг икки ёнига яримтадан очилиб-ёпиладиган доска ўрнатилди. Энди бир формула ёки мисолни ўчирмай, иккинчиси ва учинчисини ҳам ёзиш мумкин.

Учинчи ҳикоя. — Қадимдан ота касбини эгаллашда ҳикмат кўп дейишади. 1970 йили ўрта мактабни олтин медаль билан битирган икки дўст, яъни Жуманазар Ҳусанов билан мен Самарқанд давлат университетининг математика факультетига ўқишга кирдик, — деди Тўхташевлар оиласининг иккинчи фарзанди, Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг ассистент-ўқитувчиси Алишер Нарзиев. — Ҳозир ҳар иккаламиз ҳам шу илм даргоҳининг олий математика кафедрасида ишлаётирмиз. Бундай даражага эришувимизда отамнинг хизматлари беқиёс.

Тўққизинчи синфда ўқиб юрган кезларимиз отам Тошкентдан олий ўқув юртлари учун чиқарилган математика масалалари тўпламини олиб келиб бизга совға қилди. Дўстим Жуманазар иккаламиз аввалига бир-иккита масала ишлаб кўрдик. Кейин жуда қизиқиб қолдик. Отам кузатиб турган экан: йўл-йўриқ кўрсатди, математиканинг сеҳрли оламига олиб кирди. Шу-шу бу қадимги ва ҳамиша замонавий фан бизга сир-асрорларини секин-аста оча бошлади.

Отамнинг яна бир ажойиб фазилати — ўта меҳнаткашлиги менга жуда ёқади. Ҳар куни мактабдан қайтгач, алламаҳалгача томорқамизда боғ ишларига куйманиб юрадилар. Бизнинг қишлоқда отам барпо этган боққа тенг келадигани йўқ дейиш мумкин. Аслида боғбон билан ўқитувчи касбларида муштараклик бор: иккаласи ҳам ниҳолларни парваришлайди, тарбия қилади. Биз ишдаги жамики ютуқларни у киши билан баҳам кўрамиз, камчиликлар бўлса яширмаймиз. Чунки биз учун ҳам ота, ҳам устоз бўлиб келганлар ва бундан буён ҳам шундай бўлаверади.

Хотима ўрнида. Севимли меҳнат кишига завқ келтиради. Яхши ҳофиз қўшиқ куйлаётганида ўз овозига ўзи маст бўлади, дейишади. Нарзи ака дарс ўтаётганида, формула ёзиб масала ечаётганида, мисол ишлаётганида ҳузур қилади. Ўз ўқувчиларига ҳам математикага ана шундай меҳр-муҳаббат уйғотишни истайди. Бунга эришаяпти ҳам. Унинг учун касб таърозоси, виждон амри, қалб буйруғи ана шунда. Чунки у — совет педагоги. Советлар диёрида эса халқ эъзозлаб ҳурмат қиладиган энг мўътабар касблардан бири ўқитувчиликдир. Одам ўз меҳнати билан табиатни ўзгартади. Ўқитувчининг меҳнати эса худди ана шу одамнинг ўзини шакллантиришга бахшида этилган.

Рихсивой ҚОСИМОВ.

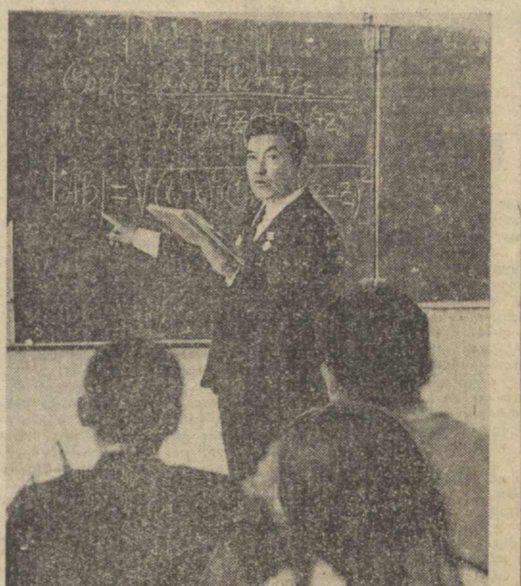

Суратда: республикамиз зиёкорлари орасида биринчи бўлиб СССР халқ ўқитувчиси унвонига сазовор бўлган Пастдарғом районидаги 31-ўрта мактабнинг математика ўқитувчиси Нарзи Тўхташев дарс пайтида.

Р. Ғафуров (ЎзТАГ) фотоси.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

МУЗИКА ЛЕКТОРИЙСИ

Ҳозирги вақтда ёшларни эстетик тарбиялашга катта эътибор берилмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги, бевосита кўрсатмалари туфайли турли коллективларда, маданият саройларида, шунингдек, колхоз ва совхозларнинг клубларида, студентлар билим сирларини ўрганаётган аудиторияларда адабий кечалар ўтказиб туриш аллақачон анъанага айланиб қолган. Куни кеча В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент давлат университетининг Маданият саройида бўлиб ўтган музика лекторийси ҳам ана шундай ажойиб тадбирлардан бўлди. Лекторийни республика Композиторлар союзи, Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси ва Тошкент давлат университети ҳамкорликда уюштиришди. Шуниси диққатга сазоворки, бундай лекторийни ҳар ойнинг охирги жума куни ўтказиб туришга қарор қилинди.

Биринчи музика лекторийсига Муҳиддин Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармониясининг симфоник оркестри, таниқли дирижёр Зоҳид Ҳақназаров, санъатшунослик кандидати А. Авимовалар ташриф буюришди. Кечада жаҳон классик ва совет музикасининг тарихи, музика жанрлари, музикани қандай эшитиш ва тушуниш ҳақида сўз борди. Айни вақтда жаҳон ва совет музика санъатининг энг яхши намуналари, улардан парчалар ижро этилди. Оркестрга Зоҳид Ҳақназаров дирижёрлик қилди.

А. ҚОРЖОВОВ.

ГУЛЗОРДАГИ ЗОҒ

ФЕЛЬЕТОН

Гулзорда булбул хониши ўрнига гоҳ-гоҳ зоғ овозини эшитиб, одамлар ажабланишяпти. Ахир, ҳар нарсанинг ўз ўрни бор-да. Гулзорга булбул навоси ярашади, зоғ-зағонни унга яқин йўлатиб бўладими!

«Нима бўпти? Қарға қағ этади — ўз кўнглини чоғ этади. Қағиллайверсин, охири тўхтар. Гулзорни ташлаб ўз йўлига кетар», дейишмоқда баъзилар. Бундай бўлса-ку майли эди-я. Бироқ, бу зоғ ҳали-бери чарчайдиган эмас. Қағиллашни авж олдириб, қулоқларни батанг келтиряпти.

Бу ерда гап санъат гулзорини оралаб қолган, аммо санъаткор қадрини беҳаёлик билан топташгача бориб етган бир «бахши» ҳақида бораётир. У ўзича гўё зўр «кашфиёт» қиляпти, кўнгли бўш ва соддадил одамларни лақиллатиб, мухлислар орттириш, осонлик билан бойлик тўплаш учун турли-туман ҳийла-найранглар ишлатмоқда. Гоҳ тушкунлик, умидсизлик кайфиятларини ташувчи, гоҳ хилватга ва шаҳватга майл қўзғатувчи бачкана қўшиқлар яратиб, тўй ва базмларда ижро этмоқда.

Уни халқ орасида «Нурмат бахши» деб аташади. Нурмат Рўзиматов Хива районидаги «Хива» колхозида яшаб, район санитария-эпидемиология станциясида дезинфектор бўлиб ишлайди. Ҳозир қирчиллама 33 ёшда. Илгари тор чалиб, ўзича алланарсаларни минғиллаб айтиб, хиргойи қилиб юрарди. Буниси бир машқ экан. Эртаклардагидек, бир думалаб бахшига айланди-қўйди. У нуқул дунёнинг бевафолигидан, фалакнинг жабру жафосидан шикоят, руҳий тушкунлик характеридаги термаларни тўқиб, давраларда бемалол айтиб юрибди. Шу боисдан уни Хоразмда Нурмат Рўзиматов десангиз ҳеч ким танимайдию, аммо, «йиғлоқи бахши» деб айтсангиз «мана у», деб кўрсатишади.

Ҳамён илинжида Хоразму, унинг атрофларида тўй-маърака кезиб ҳасрат-надоматни талқин қилаётган бу «бахши» ҳеч кимдан дакки кўрмаганидан кейин ҳаддидан ошиб кетди. У, ҳатто халқ севган, номига гард юқтирмай ардоқлаб келаётган катта санъаткор Комилжон Отаниёзовнинг номидан видолашув ашуласини тўқишга ҳам журъат этди. Бу мунгли ҳасратнома баъзи тингловчиларнинг кўнглини мумдек эритиб, ғамгин ҳолатга солганида, у ўз «ижоди»дан нақадар мамнун бўлганлигини бир кўрсангиз эди.

— Кўрдингизми, бу фоний дунё улуғ санъаткорга ҳам вафо қилмади. Устоз Комилжон фалакнинг зулмидан дили садпора бўлиб оламдан ўтди, — дея ваъзхонликни бошлайди у. Ашуласида эса шундай сатрлар бор:

Кўзим очиқ кетар бўлдим
ман сандан,
Аввалдан бевафо дунё,
хўш энди!
Дардим оғир, баттар
бўлдим кун-кундан,
Жабрли-жафоли дунё,
хўш энди!

Хуллас, унинг тутуриқсиз қўшиғи бошидан охиригача поймa-пой, нурсиз, пала-партиш мисралар, бахтсиз инсон қалбининг нидоси, умидсизлик, тушкунлик туйғулари билан тўлиб-тошган.

Шундай савол туғилади: Комилжон Отаниёзов номидан дунё билан шу тахлит видолашиш ваколатини Нурмат бахшига ким берди экан? Ҳеч ким! Ахир Комилжон Отаниёзов юртини севган, эл ардоғига сазовор, ҳаётга муҳаббати чексиз, жўшқин санъаткор, бахт ва шодлик куйчиси эди-ку! Унинг ижодига умидсизлик, нолиш-зорланиш батамом ёт эди-ку! Нурмат бахши ўзининг ножўя ҳаракати билан одамларни ранжитибгина қолмай, номи улуғ, ардоқли, катта санъаткорнинг руҳига ҳурматсизлик қилаётганини қандай баҳолаш мумкин?

Сохта бахшининг репертуарида ғоясиз, бадиий жиҳатдан тумтароқ қўшиқлар биттагина эмас. «Йиғларман», «Қайга қўйдилар», «Мен йиғламай, ким йиғласин» каби мотамсаро қўшиқлар, марсиялар билан кишиларнинг асабини бузяпти.

«Унинг йиғлоқи сози, сохта оҳ-фарёди кимга ҳам таъсир қиларди. Дийдиёсини айтса айтиб қолмайдими», дейдиганлар ҳам орамизда йўқ эмас. Асло! Унинг овози шунчаки шамолга учаётгани йўқ. Уни магнитофон лентасига ёзиб олаётган ишқибозлар ҳам топиляпти. Ҳатто юқорида биз эслатиб ўтган «Хўш энди» қўшиғини баъзи таниқли хонандалар ҳам ёдлаб олиб, халқ орасида айтиб юрибдилар. Республикада номи танилган Ортиқ Отажонов, Олмахон Ҳайитова, Бобомурод Ҳамдамов, область театри артисти Бекжон Отажонов каби зуваласи пишиқ санъаткорлар оғзидан ҳам ана шундай ғўр, мотамсаро қўшиқларни, давримизга ёт оҳангларни эшитиш кишининг ғашини келтиради. Кези келганида яна шуни ҳам айтиш керакки, республикамиз шаҳар ва қишлоқларида тўй ва зиёфатларда санъаткор деган улуғ номни пулга сотиб, бисотидаги тутуруқсиз, беҳаё, ғоясиз, турмуш тарзимизга бутунлай ёт «қўшиқлар»ни айтиб юрган отарчилар билан бирга номи эл орасида ҳурмат билан тилга олинадиган хонандалар ҳам учрайди. Бу ҳақда газеталарда фельетонлар ёзилди, аммо баъзи санъаткорлар бундан тегишли хулоса чиқармай, ҳамон пул кетидан қувиб юришибди.

Яна Нурмат «бахши»га қайтайлик. Элга ваъзхонлик қиладиган одам аввало ахлоқ-одобда шахсан ибрат бўлса яхши. Нурмат «бахши» ўзини ахлоқий пок, мўмин-қобил киши қилиб кўрсатади-ю, бироқ ахлоқсизлик бобида шайтоннинг феълини қилади. Ароқни кўрса муккасидан кетади. Айш-ишратга сира суяги йўқ. Тўққиз фарзанднинг отаси бўлишига қарамай, хотини устига уйланиб ҳам қўйибди. Ўзини фаришта деб санайдиган бу кимса ўрни келганда алдамчиликдан ҳам тоймайди, кишининг ҳақидан қўрқмайди. Хуллас, одамларга панд-насиҳат қилишга унда ҳеч қандай маънавий ҳуқуқ йўқ.

Нурмат каби кишиларга бахши деган ном ҳайф! Уларнинг танобини тортиб, ҳушига келтириб қўйиш керак. Токи улар мусаффо чашмани лойқатиб юришмасин, санъат гулзорига зоғ бўлиб, ошён қуришмасин!

Фозил ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР. редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 03180. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 231.